

ŽENA IN DOM

Persil-om

in ravnaj pravilno!
Je sicer zelo enostavno, toda važno:

Raztopi Persil v
mrzli vodi.

Napravljeno raztopino vlij v kotel,
napoljen z mrzlo
vodo.

Perilo rahlo vlagaj
in pusti, da počasi
zavre. $\frac{1}{4}$ ure kuhati
zadostuje.

Potem dobro iz-
peri; naprej v to-
pli in zatem v
mrzli vodi.

Poskusite tako! Videli bodele:
Persil izpolnjuje, kar obljubuje!

Privlačna

in elegantna

je vsaka dama, ako si nabavi
plašč pri renomirani tvrdki

DRAGO SCHWAB
Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Izdelava, tudi po meri, po najnovejših
pariških krojih v lastnem modnem ateljeju.
Sportna oblačila, kakor smuški
dresi, jopice za turistiko itd.

Kadar po-
trebujete
pohištvo,
pišite tvrdki

Egidij in Karel Erjavec

mizarsko podjetje

Brod pri Št. Vidu nad Ljubljano

Z avtobusom se peljete
do Tacevskega mostu,
kjer stoji naše skladišče,
in si ogledajte za-
logo pohištva.

Solidni izdelki.

Konkurenčne cene.

NOVA

„JUGOMETALIJA“

družba z o. z.

Tovarna kovinastih izdelkov

LJUBLJANA

Aškerceva ulica št. 3

Telefon 2729.

Izdeluje in se priporoča za dobavo
Posode iz garantirano čistega
aluminija za gosp. dinjstvo in
hotele.

Servise za turško kavo v ba-ru
in medenine.

Snežne kotle iz močne mede-
nine v vseh velikostih.

Zaremalke iz medenine in
poniklance.

Predpečniki in posode za
premog.

Toplodarje, s katerimi se brez
posebne kurjave greje od šte-
dilnika sosednja soba.

Želje uredništva in uprave.

Prva številka našega mesečnika nikakor še ni takšna in tako popolna, kakor bi si jo me želele. Veliko bo še treba. Prizadevale pa si bomo, da bomo nudile z vsako številko več, in zato potrebujemo pomoči naših čitateljic. Obračamo se torej nanje s prošnjo, da nam pošljejo dobrih člankov in nasvetov, pa da nam razodenejo tudi svoje želje, kaj naj bi vse prinašala naša nova revija. Prosimo jih tudi, da bi pokazale in priporočile «Ženo in dom» vsem svojim

znankam in prijateljicam, pa da bi nam sporočile naslove vseh tistih, katerim bi list ugajal.

Izpopolnitev revije je v rokah našega ženstva. Čim več bo naročnic, tem boljša bo vsebina lista. Me se ne bomo strašile nobenega truda in nobenih žrtev, da izpopolnimo «Ženo in dom» tako, da bo dobila v njem vsaka slovenska žena dober nasvet, pouk in tolažbo.

Ko smo prejšnji mesec razposlale vabila na naslove, ki smo jih prejele od naših znank in prijateljic, se je odzvalo presenetljivo število naročnic, kar priča, kako nujno potreben je bil

PRVI SPECIALNI ATELJE ZA OKVIRJENJE SLIK

✻
ZALOGA
VSAKOVRSNIH
SLIK V OKVIRIH
IN
BREZ OKVIROV
✻

✻
ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OVAJNIH
IN OKROGLIH
OKVIROV,
LETEV ZA TAPETE
✻

WOLFOVA UL. 4 / JULIJ KLEIN, LJUBLJANA / TELEFON 3380

Zahtevajte še
danes brezplačni
božični
cenik
največje trgovske
in odpremne hiše
v Jugoslaviji.
Hitro razpošiljanje
z jamstvom,
zamenja blaga
dovoljena ali se
povrne denar.

Kastner & Ohler Zagreb

Ako piješ Buddha-čaj
uživaš že na zemlji raj!

TEA IMPORT

d. z. o. z.

LJUBLJANA

Aškerčeva ulica št. 3.

Telefon 2448

Telefon 2448.

list, ki naj bi bil praktičen svetovalec slovenskim ženam.

Določile smo reviji «Žena in dom» najnižjo ceno, in sicer zato, da si jo lahko naroči vsaka Slovenka, tudi mlado dekle, ki še nima zadostnih dohodkov. Vsaka naša čitateljica pa naj se v vseh zadevah zaupno obrne na «Ženo in dom».

Naročnice prosimo, da nam po priloženi pošt-ni položnici nakažejo naročnino, ki je:

za vse leto	Din 48.—,
za pol leta	„ 25.—,
za četrt leta	„ 12.50.

One čitateljice, ki hočejo prilogo za ročna dela in kroje, naj to z dopisnico sporoče. Priloga bo veljala 2.— Din ali za vse leto 20.— Din, tedaj revija in priloga za ročna dela in kroje za vse leto 68.— Din. Ako pa se prijavi veliko naročnic za prilogo, bo cena za vse leto s prilo-go vred samo 65.— Din.

Prepričane smo, da bo našim naročnicam list ugajal, zato jih v tej nadi lepo pozdravljamo.

Uredništvo in uprava,
Ljubljana, Prule 11.

BOŽIČNO DARILO ZA NAŠE ČITATELJICE!

Gospodinjstvo v Vaši
torbici!

Osemdeset strani na finem brezlesnem pa-pirju za beležke, za izdatke in dohodke s kole-darjem vred stane v elegantni vezavi v platnu Din 10.—, v mehkih platnicah pa Din 4.—.

Čitateljicam, ki nakažejo do 5. januarja 1930. naročnino za vse leto, pošljemo ta koledar v elegantni vezavi v platnu zastonj! One, ki plačajo za pol leta, pa dobe koledar z mehкими platnicami.

PRAVA POT

ki drži do ozdravljenja živcev.

Bolni, izčrpani živci grene življenje in prizadevajo veliko trp-enja (zbadanje, mučne bolečine, omotico, plašljivost, šum v ušesih, motnje v prebavi, nespe-cnost, pomanjkanje volje do dela in različne druge zle pojave).

Moja ravnokar obelodanjena poučna razprava Vam pokaže pravo pot, kako se

odkrižate vseh teh bolečin.

V njej so po dolgoletnih izkustvih popisani vzroki in izvor živčnih bolezni in kako se zdravijo.

Ta evangelij zdravja pošljem

čisto brezplačno

vsakomur, kdor ga zahteva od spodnjega naslova.

Na tisoče zahvalnih pisem potrjuje etini doslej doseženi uspeh neumornega preiskovalnega dela za blaginjo trpečega človeštva. Kdor spada k veliki četi živ-no bolnih in kdor trpi na teh mnogoštevil ih pojavih, si mora omisliti mojo tolažilno knjižico!

Prepričajte se sami

da Vam ne obetam nič neresničnega, ker pošljem že v nekaj dneh vsakomur, kdor mi piše, popolnoma **brezp ačno** in franko to poučno razpravo. Zado-stuje dopisnica na naslov:

ERNST PASTERNAK, Berlin, S. O., Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 468.

49114

ELEGANTNA
·DAMA·

KUPUJE
·ZA PLAŠČ·

VEDNO
·NAJMODERNEJŠE
VZORCE·

OGLEDITE SI
·NAŠO BOGATO IZBIRO·

A. & E. SKABERNE

LIUBLJANA

Svetovna vojna je tako zelo predrugačila žensko stališče, kakor bi tega ne bila mogla nobena druga sila storiti. Preko noči se je zvalila vsa teža gospodarstva na šibka ramena žene. Prijeti je morala za plug in brano, za sekuro in cepin, za vse, kar je prej opravljala moška moč. Duševno pa je padla nanjo še večja teža. Naenkrat je stala pred vprašanji, ki jih je doslej reševal mož. Razen telesnega pehanja in napora je padla nanjo odgovornost za gospodarstvo in rodbino, poleg moreče skrbi za tistega, ki ji je bil doslej edina pomoč in opora, za gospodarja, ki je moral v strelske jarke. Tako je nepričakovano, popolnoma nepripravljena, naenkrat stala žena kakor slabotno, samotno drevo, izpostavljeno viharju in burji. Ta skrb za moža, za deco in njeno bodočnost ji je dala moč, da je prišla za vse in svojo težko nalogo vršila in izvršila. Reševati je morala sedaj tudi vse zadeve pri raznih oblastvih, kar je poprej vse opravljal mož. Pota so jo vodila v različne pisarne, na glavarstva, notarijate, sodnije, davkarije in šolska predstojništva. Kakor nikoli prej, se je morala začeti zanimati za vse pojave v javnosti. Časopisi, ki jih prej skoraj ni utegnila vzeti v roko, niti ni čutila potrebe po vesteh, so ji postali sedaj važni in potrebni. Njeno obzorje se je v tej pet- in večletni trdi šoli znatno razširilo. Potreba po poučnem berilu se je tudi v ženi vzbudila. Dnevno časopisje, zlasti pa ženske rubrike v njem, so vzbudile v njej zanimanje za ono, kar ji je bilo prej tuje ali sploh neznano. Listi, ki so začeli prinašati gospodinjske članke in reševanje ženskih vprašanj, so začeli močno zanimati. Več in več zahtevajo žene. Dom, gospodinjstvo, vzgoja stopa čimdalje bolj v ospredje, in to nas je napotilo, da prihajamo s pričujočim listom, namenjenim ženi, v svet.

V njem bomo prinašali vse, kar spada v področje žene in vzbuja njeno zanimanje. Ne bomo govorili podrobno o širokem programu, ki ga imamo v načrtu, da zadovoljimo čim širši krog čitateljic. Naš program je:

Žena, dom, gospodinjstvo, domače ognjišče, mati in dete, vzgoja, higiena, zdravstvo, kuhinja, šivanje obleke in perila, ročna dela, vrt, sobne rastline in cvetlice, perutnistvo, nasveti v gospodinjstvu, ženska vprašanja itd.

Obveščali bomo našo ženo o vseh pojavih ženskega sveta ter prinašali aktualne članke in slike. Priobčevali bomo slike dece in njeno otroško brbljanje. Seznanjali jo bomo z vsemi pojavi mode.

„Žena in dom“ noče nikjer biti vsiljiv gost. Kamorkoli pa pride, želi biti dobrodošel in prijeten prijatelj, pomagati z nasvetom, kjerkoli mogoče, ne samo v listu samem, ampak tudi osebno ali pa pismeno, kadarkoli in v čemerkoli se bodo tiste, katerim je namenjen, obrnile nanj. Biti hoče dober in iskren tovariš naše današnje žene. In da mu bo to mogoče v toliki meri, kakor bi rad, je odvisno od slovenske žene, ki jo prosimo, da ga prijazno sprejme.

Konzorcij ilustrirane revije

„Žena in dom“.

Slovenka

najlepša

Katera je

Razpisujemo tekmovanje za častni naslov «Najlepša Slovenka». Pri tem tekmovanju lahko sodeluje vsa javnost, vsa društva in vse organizacije.

1.) K tekmu se lahko prijavijo gospe in gospodične, ki bivajo v podravski banovini.

2.) Vse, ki se hočejo udeležiti tega tekmovanja, naj pošljejo v zaprtem ovitku svojo fotografijo in naslov do dne 30. decembra t. l. na Konzorcij revije «Žena in dom» v Ljubljani, Prule 11.

3.) Fotografije bo pregledala posebna komisija (profesor Ivan Vavpotič, šef-režiser Narodnega gledališča, prof. Osip Šest, akad. kipar Lojze Dolinar, direktor Higienškega zavoda dr. Ivo Pirc, prof. Ivo Trošt in esteti Ante Gaber), ki izbere določeno število lepotic, katerih slike prinesemo potem v naši reviji.

4.) Društva in organizacije, ki prirede Silbestrov večer, lahko pri tej priliki izvolijo najlepšo udeleženko, ki ima iste pravice kakor lepotic, ki jih izbere pod točko 3. omenjena komisija.

5.) Na ta način izbrane lepotic bodo filmane v prostorih, kamor bo dovoljen vstop samo režiserju.

6.) Filmi izbranih lepotic se bodo predvajali v kinematografih, kjer bo občinstvo po predvajanju teh filmov volilo najlepšo Slovenko z glasovnicami, potem ko bo dobilo natančna navodila, kako se izvrši glasovanje. Lepotica, ki dobi največ glasov, bo proglašena za najlepšo Slovenko. Ob enakem številu glasov dveh tekmovalk odloči glas gospoda prof. Ivana Vavpotiča.

7.) Glasovanje pri vseh kinematografih se bo vršilo nepristransko pod strogim nadzorstvom.

8.) Nagrade. «Najlepša Slovenka» dobi:

- a) Univerzalni trielektronski radioaparat «U 3» za priključek na izmenični tok 110, 130, 150 in 220 voltov za valovno dolžino od 20 do 2000 m, darilo konzorcija «Žena in dom».
- b) Pisalni stroj «Remington-Normal 1930» s petletnim jamstvom, darilo tvrdke A. Prelog, glavno zastopstvo strojev «Remington», Ljubljana, Marijin trg, in kinopodjetja Ljubljanski dvor, Ljubljana.
- c) Prosto vozovnico I. razreda za turistovsko ladjo s Sušaka preko Makarske v Kotor in nazaj, darilo Jadranske plovitve d. d., Sušak.
- č) Zvočnik «Ramona» za radioaparat, ki je zgoraj naveden, darilo reprezentance Radio tovarne Ingelen, Ljubljana.

d) Krasno kaseto, nalašč napravljeno za «Najlepšo Slovenko» z izdelki «Elida», darilo Jugoslovenske d. d. Jurij Schicht v Osijeku.

Za ostale izbrane tekmovalke so določene tele nagrade:

Voznja z avtom «Adler» v Zagreb in nazaj ali v Bohinj in na Bled, darilo glavnega zastopstva Adlerjevih tovarn (ing. C. R. Luckmann) v Ljubljani; štiri kasete izdelkov «Elida», darilo Jugoslovenske d. d. Jurij Schicht v Osijeku; ena slika «Helio-gravura» velika 50×60 cm, darilo fotoateljeja Josipa Pogačnika ml., Ljubljana, Mestni trg štev. 17, za «Najlepšo Ljubljanko». Nekaj nagrad pa objavimo prihodnjič.

Gospodična Albina Jazbečeva,

ki je bila izmed sedmih filmanih lepotic iz Kranja izvoljena začetkom decembra leta 1929. za «Miss Kranj». Slika je iz filma, ki ga je izoršil znani amater gospod Metod Badiura.

Ob zaključku lista smo prejeli za lepотно tekmovanje, ki je razpisano na tej strani, še gramofon, darilo tvrdke «Tehnik» Josip Banjai, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

IZ
SEDANJE
KOLEK-
TIVNE
RAZSTAVE
V JAKOPI-
ČEVEM
PAVILJONU

Slika «Srečna mati»
je delo prof. A. G. Kosa
(portret gospe G—e
s sinčkom).

Dana Golia-Koblerjeva

Odšla je od nas v nepovratni kraj tiho kot je prišla... Njen klavir samuje v sobici, kjer so nekoč strme poslušali najizbranejši prijatelji muzike pesniške vzdihne Chopina, se potapljali v globino ruskih mojstrov in vseh Večnih v kraljestvu zvokov... In vseh naših Najboljših, kar jih imamo. Poslednje je ljubila njena mehka duša najbolj. Uveljavljala jih je povesod

z ono nesebičnostjo, ki pokrije malega neboljenčka z žarom toplega čuvstva, nezemske dobrote in molčečega bratstva.

Vzgojila jih je nepregledno vrsto... Bili so njeni otroci, male sestrice in bratci, rastoči v razmah in noseči v svojih srcih plodno solnce velike umetnice in žene...

Dana Koblerjeva je igrala bednim in za bedne in je šla povesod, kjer jo je zahtevala čast naše glasbene besede. Tiho je padalo seme njene

Zadnji akordi naše Dane.

umetnosti od slepca do kralja, od vasice do zadnjega slovenskega mesta.

Ni bilo plemenitega pokreta ženske duševnosti, da bi ne bila gospa Dana na svoj neopazni način sodelovala. Vdana ... Z blažilnim čarom svoje navzočnosti.

Odšla je še mlada in vzela svojo ljubezen do soproga-poeta Pavla s seboj in mu zapustila dolgo večerno senco in jesen ...

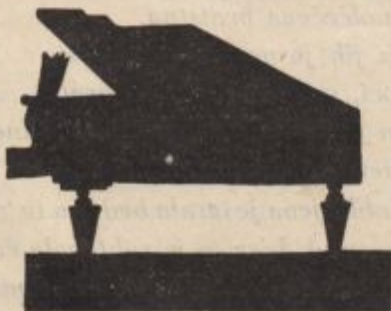
Zapustila je prijatelje, da se jim vrne v blagem spominu.

Predobra za ta svet, ji ni bilo dano živeti. Zato bo živela v zadnjem kotičku srca svojega plemena, ki mu je podarila svoje veliko duševno bogastvo in božje darove.

Dala je vse, kar je imela.

In takim je večni sen lahak!

Ivo Peruzzi.

Berta Bukškova

Umrla je umetnica slovenskega odra, ki ga je poznala od svojih zgodnjih let in ki je prestala vse borbe našega gledališča in vse razvojne stopnje svojega poklica. Nad trideset let je delala zanj. Začela je kot Ljubljanka na tujakšnjem odru, kjer smo jo poznali kot pevko v opernem zboru in nepozabno komičarko v opereti. V prvovrstno dramsko igralko se je razvila v Mariboru. Ta razvoj navzgor je bil izraz njenega polnokronega talenta in gibke duševnosti. Iz bivše «komične starke» se je izobličila odlična Marija Stuart, v Mariboru je dominirala v modernih dramah Ibsena in Strindberga, ko je uspešno odigrala «demače» vloge.

Osebnostno je bila pokojnica za umevanje svojega bližnjega dovezetna duša. Kljub trpljenju in borbam v življenju je ostala vedra in mladostno bodra.

Berta Bukškova je med onimi že redkimi igralskimi osebnostmi polpretekle dobe, ki so vzor mlajši generaciji glede na žilavo odpornost, samolastno vestnost in smotreno delavnost.

Berta Bukškova.

Ljubljana jo je dala, Maribor jo je vzel za časa njenega najboljšega dela. Kot 54letna, a še vsa neuklonjena žena je odšla na večno Pozornico.

Časten ji spomin!

Ivo Peruzzi

Dr. Ivan Lah:

Gospa Gabriela Preissova

Srečala sva se pred tremi leti zopet na Bledu. Začudil sem se, da ni odšla v kako drugo leto-višče, ki jih imajo Čehi po prevratu dovolj, posebno na Slovaškem.

«Ko je pa ta vaš Bled tako lep,» je rekla, «če le morem, pridem vsako leto sem.»

Odšla sva počasi izpred Tönniesove vile, kjer je prebivala, proti Vovkovemu vrtu, kjer je stala pod Pecovico moja samotarska uta. Pecovica ji je bila še popolnoma neznana, kakor marsikateremu blejskemu gostu. Utrgala sva nekaj ciklam, ki so žarele okoli grmičja iz zelene trave in tako počasi dospela na vrh.

«Kako krasen razgled!» je vzkliknila, «Bože moj, kakšna sreča, da je vse to naše in da ste vsaj to rešili... Uboga Koroška, kako je je bilo škoda! Zadnjič sem bila tam in me je srce bolelo. Da ste morali še to izgubiti!»

Bled je sijal pod nama v polnem jutrnjem solncu. Molče sva gledala nanj, kakor na skrivnostno lepoto, ki ji ne najdeš izraza.

«Sami smo bili krivi,» sem pripomnil, «in to boli še bolj.»

«Jaz sem se vedno bala zanjo, poznala sem razmere, ko sem prebivala tam.» Začela je praviti o tistih časih, ko je v mladostnem idealizmu hotela rešiti kos naše zemlje in je kupila posestvo na Koroškem.

«Lepo je bilo tam, a ljudstvo tako zapuščeno in nezavedno.»

«Takrat ste pisali 'Korotanske povesti'. Ali se spomnite na Trudo, Trudo Potočnikovo?»

«Da, da...»

To je bila junakinja njene koroške povesti «Pridite k nam, ko bo pomlad». Pozneje jo je srečala po plebiscitu na Bledu. Govorila je o njej kakor o znanki, ki jo je spremljala skozi vse življenje.

«Zdaj izide o njej cela knjiga. Ali bi je ne hoteli prevesti v slovenščino? Saj je to vendar vaša povest.»

«Rad, ako mi bo dopuščal čas.»

«Vidite, moje stvari prevajajo v nemščino, francošično itd., pri vas pa...»

«Pri nas je težko, gospa, malo nas je.»

Pozimi sem prejel iz Prage njeno knjigo v lepi Ottovi izdaji in šele zdaj po treh letih začne izhajati v slovenskem prevodu.

Gabriela Preissova.

Prosili ste me, naj vam napišem življenjepis pisateljice. Morebiti jo bomo bolje spoznali, če napišem še nekaj spominov. Kaj bi vam pomagalo, če naštejemo letnice in naslove njenih del?

Vedno se rad spominjam tistih mladih časov, ko smo dijaki nestrpno čakali, kdaj izide zopet nov zvezek «Slovanske knjižnice», ki jo je izdajal A. Gabršček v Gorici. Vkljub slabim časom smo takrat imeli dijaki vedno denar za knjige... Gabršček je bil praktičen založnik in je imel med dijaštvom stalne odjemalce. Morda ni bilo vse najboljše, a njegova «Slovanska knjižnica» je prinesla mnogo dobrega. Prinesla je tudi «Korotanske povesti». Prevedel jih je Anton Dermota, ki je takrat študiral v Pragi. Pridal jim je kratek uvod in življenjepis pisateljice. Spominjam se, da me je pri čitanju tistih drobnih povesti iz naših koroških krajev zelo vznemirjalo vprašanje, zakaj piše koroške povesti češka pisateljica, kakor da bi nas ne zanimalo, kaj se godi tam... A prevajalec je to v uvodu lepo pojasnil, da je pisateljica prestopila ožje meje svoje domovine in da rada zajema snovi iz slovaških in slovenskih krajev, ki jih je rada obiskovala. Posebno se ji je priljubila Koroška, kjer je preživela nekaj let na svojem posestvu in se ji je tam rodila hčerka. Zdelo se mi je, da bi bilo treba še mnogo takih koroških povesti, ki bi nam tako lepo razkrivale prejšnje in sedanje življenje naše stare dežele.

Nekaj let nato smo se trli na dijaškem stojšču ljubljanskega gledališča. To je bilo naše drugo glavno kraljestvo tedanje dobe. Dajali so «Gazdino robo». Igro iz slovaškega življenja. Spisala Gabriela Preissova. Gledali smo na odru tragedijo slovaške kmetice, narodne tipe, borbo ženske duše. Uspeh je bil popoln. Prvič smo gledali pred seboj Slovakijo, o kateri smo vedeli tako malo. Vse nam je ostalo v spominu, ljudje in kraji ob široki Donavi, kjer se bori ubogi narod za svojo zemljo in pravico do življenja.

In nekaj let nato sem sedel v Pragi v velikem salonu pri gospe Preissovi. Vse jo je zanimalo: kako živimo, kaj delamo, ali kaj napredujemo, kako je z našim dijaštvom v Pragi itd.

«Človek ne sme biti sentimentalen,» je rekla, «življenje je boj in treba se je boriti. Tudi mi, kar smo ustvarili, smo si pridobili le s trdim delom. Jaz n. pr., kakor vidite, sem otvorila trgovino z antikvitetami. Ako ne delamo mi, delajo drugi. In vendar najdem še časa za pisanje.»

Njena hčerka, Korotanka, Ela je imela takrat šestnajst let. Lep otrok v najlepšem razcvetu.

«Vidite, Ela hodi na konservatorij, pravi, da bo komponirala.»

In zopet se je pogovor obrnil na naše razmere, na Koroško, na slovenske znance.

Takrat je bilo njeno literarno ime že obče priznано, Otto je izdal že 23 knjig njenih zbranih spisov, več njenih povesti je bilo prevedenih v nemščino, med njimi posebna zbirka «Es fiel ein Stern». Za honorar si je zgradila pisateljica majhno vilo v Jevanijh.

Neko soboto me je povabila s seboj na izlet v te kraje. Odpeljali smo se iz Prage z vlakom do Ričanov in potem hodili še dobro uro preko polj in gozdov njenega letovišča. Spotoma se je ustavljala in razgovarjala s kmeti na polju. Vse jo je zanimalo in v lepi poletni prirodi so se ji oživljali spomini in pripovedovala je o svojem življenju, o začetkih svojega dela, ko je kot šestnajstletna pisateljica nastopila v češki literaturi, se borila in zmagovala, dokler ni dosegla svojega cilja. «In zdaj se mi zdi, da leži še toliko dela pred menoj.» Prišli smo preko majhne višave, kjer se nam je v podnožju gozda sredi lok zableščalo pred očmi majhno jezero.

«Tam je naša vila!»

Vila je stala prav na bregu, obdana z vrtom in polji. Tam smo našli ostalo družino. Njen soprog se je ukvarjal z vrtom in obrezoval mlada drevesa, otroci so hodili okoli jezera. Preživeli smo ves dan v prijetnem kramljanju in se na večer vračali v Prago. Bil je lep nedeljski počitek. Bila je nekako ponosna, da si je ustvarila to letovišče za svoj honorar. «Pri nas je to nemogoče», sem rekel. «Tudi mi smo včasih tako mislili, Otto je imel veliko dela, preden je uredil svoje založništvo tako, da sedaj lahko mnogo izdaja in plačuje. Tudi pri nas je bilo treba ljudi šele vzgojiti, da so kupovali knjige. Danes je že bolje. Tudi pri vas bo, treba je volje in dela.»

Že takrat jo je zanimala snov, ki se ji je potem zoblikovala v dramo «Njena pastorka». Dejanje se vrši na Moravskem. Sam veliki skladatelj Janaček je vzel to dramo kot libreto za svojo opero «Jenufo», ki je napolnila svet z njegovo slavo.

Pa tudi sicer je stalno sodelovala pri leposlovnih listih — nastajale so še vedno nove povesti, v katerih je podajala slike iz češkega naroda, večinoma iz preprostega ljudstva, v katerih pripada ženam glavna vloga. Ravno te njene junakinje se kažejo povsod odločne in energične, borbene in resnične v vsej svoji življenski sili.

Potem se nisva dolgo videla. Mene je zanesla pot v svet in šele svetovna vojna me je pripeljala zopet v Prago. Na Vseh svetnikov dan so me pripeljali leta 1917. z drugimi ranjenci v vinograjsko bolnico. Bila je med prvimi, ki me je obiskala. Dasi je bila v Pragi trda za kruh, mi je poslala belih buht. In na sveti večer, ko smo ležali vsi zapuščeni v svojih samotnih sobah, je prihitela z raznimi darili, da smo se pogovorili o lepih nadah naše bodočnosti. Ob tem času je izdala lepo zbirko povesti pod naslovom «Vrtovi». Kaj čuda, da je bila čez nekaj mesecev moja prva pot v njen gostoljubni dom, kjer sem našel izbrano češko družbo, polno trdne vere in zvestega pričakovanja. Ko so prišle naše žene na majniške slavnosti leta 1918., jih je povabila k sebi, da smo se svobodno razgovorili o naši zmagi. In prav tam je bilo, ko smo sedeli meseca septembra v prijateljski družbi in je kakor brez sape planila v sobo neka gospodična: «Bolgarija je kapitulirala!» Stali smo in gledali.

«Otroci,» je vzkliknila gospa, «saj to je konec! Naša zmaga je tu!»

Še zdaj se spominjam, kako se je vsa družba vzradostila, edino ruski general je obstal molče za mizo in dve solzi sta mu zdrknili po licu. Zavedal se je, da prihaja zmaga brez Rusije. A morda se je pri tem spomnil vseh dobrot, ki so jih užili on in drugi ruski ujetniki ob času ujetništva, ko je naša pisateljica skrbela zanje.

In potem je res prišla zmaga in konec vojne in smo se odpeljali domov. In zopet nekaj let pozneje sem dobil drobno knjižico z naslovom «Balkonska sobica». Ob času koroškega plebiscita se je spomnila pisateljica svoje Trude Potočnikove, one marljive učenke, ki je povabila učitelja na svoj dom. «Pridite k nam, ko bo pomlad.» Zdaj pa je bila jesen, plebiscit je bil končan in pisateljica je srečala svojo mladostno znanko na Bledu. Povedala ji je svojo povest. Tako se zdi, da je usoda te naše koroške deklice zanimala pisateljico vse življenje. Kakor da ji ni prišla iz spomina. Začela jo je pisati v mladosti in jo je dokončala ob času, ko je mogla v polni meri razumeti njeno življensko boleost, ki je del naše slovenske boli. Kdo jo je nam napisal? Tu v tej povesti je odlomek tega življenja, ki nam kaže vso težko resnico. Je to naša povest, zato je prav, da jo slišimo v svojem jeziku. Ako jo je bilo težje spraviti na dan kakor prve «Korotanske povesti», to ni dokaz, da smo napredovali. In recimo, da je pri tem tudi nekaj dolžne hvaležnosti.

Gabriela Preissova še vedno ustvarja. Pred leti so igrali njeno igro iz slovaškega življenja «Pomlad pod gradom», letos so uprizorili njene «Sv. Vaclava», kar dokazuje, da jo še vedno mika dramatika, ki jo očitujejo tudi njene povesti, kjer se dejanje živo in resnično razvija pred nami. To lastnost ima tudi prvi del te povesti, ki je prevedena na več jezikov, n. pr. v španščino, dočim v drugem delu prevladuje tiha resignacija in vdanost, a vendar še vedno živ optimizem in vera v bodočnost. Nekaj, kar bi morali gojiti in hraniti ne le v slavnostnih govorih, ampak tudi v leposlovju in s tem dati knjigi tudi na tem polju njen pomen. Prepričan sem, da bodo naše čitateljice rade sprejele to tako od srca pisano povest s koroških gor.

J. Z. List:

N a š a Z a l a

Nočno nebo posejano z drobčkenimi, živo migljajočimi zvezdicami. blažilen zefir veje od morja, rahlo bozajoč veselo, razgreto množico, zbrano sredi majhnega trga na južnem Španskem ob proslavi godovanja domačega patrona. Prepevanje, vriskanje, godba in ples vsepovsod. Mladi, napihnjeni gizdalini, žilavi, stasiti in arogantni bikoborci, domišljavi škrici, s srebrnimi tolarji osabno rozljajoči sejmski mešetarji, potuhnjeno-oprezni prekmerni tihotapci, zandarji, vojaki-dopustniki, vmes pa nepregledno, pestro število lahkonogih, tenkokrilih, koketno pomezikajocih kraljic in pešcene arene, dostojanstveno se šetajocih mladih trških soprog, študentk, pisarniških uslužbenk, pestunjev in krščenic, glasna in živahna mladež vseh stanov in starosti — vse se tare, suče, gnete in preriva sem in tja kakor razburkano morje, brez cilja in nehanja. Prava pravcata Španska izza časov velikih odkritij slavnega Kolumba in njegovih sovrstnikov...

Družba, ki se je posedla okrog široke mize pred gostilno na levi pod okriljem košatega, prijetno dehtčega evkalipta, vzbuja, dasi morda nevede, vsekakor pa gotovo nehoti, pozornost razposajeno rajajočih domaćinov. Mlada dama v opravi bogate aristokratske angleške turistke strmi čemerno in zamišljeno predse, ne meneč se za direndaj, ki jo obkroža vsenaokoli. Njej na desni resen in do meje obziren mladenič že dobro zrelih let, tik njega druga mlajša dama s svojim kavalirjem; nasproti prvi, zamišljeni gospodični drug fante, še ne čisto ven iz svojih -ajstih let. Njen brat morda — ali pa kak oboževalec...

Tudi angleška gospoda je videti, da se je dodobra vživela v splošni prazniški in veselčni položaj. To je, vsi ostali, razen najprej omenjene čemerikave, v svoje misli zatopljene mlade dame, seveda.

Iznova se razlegnejo vabljivi akordi poskočne plesne godbe. Nekaj se je moralo zgoditi: množica se zgrinja obzirno na stran, puščajoč med sabo in angleškim omizjem v polkrogu obširen prazen prostor, da tako ugodneje predstavi tujskim svojim gostom svoje najdražje, malo in vse očarujočo oboževanko svojo, lepo, srca osvajajočo plesalko Carmen, ki se pojavi v tem hipu v vsej svoji ognjeni slavi izza ozadja navdušeno ploskajoče množice.

Dva, trije lahki skoki jo poneso po bliskovito tik pred angleško omizje. Lahek poklon — drugi — tretji — potem pa zafrfota njeno šrioko, svilen, črno krilo po ozračju, pete zbeže od tal, njeni lakti sekata in križata kakor dva ognjena zublja po zraku, kastanjete ji šklepečejo med drobnimi, gibčnimi prstki. Množica besni od navdušenja, krik in vik in burno ploskanje jo spremljajo v strogem ritmu ob njenem plesu.

Angleška gospoda ni nič manj presenečena. Ko potihne muzika in preneha ples, se urno dvigne najmlajši — brat ali oboževalec čemerikave? — in pohiti v veselih skokih, da pozdravi in čestita, ves vzhičen od navdušenja, temnopolti, živooki španski sešoriti na njenem uspehu. Vesela je in vsa srečna; njene temne, žgoče oči palijo bledopoltega albionskega mladiča. Množica ju zagrne...

*

Prizor je bil izveden izvrstno in do pičice natančno, brez vsakega sledu napake. Direktor Edward Sloman, ki je vodil snimanje gorenjega prizora za svojo sliko «Metuljčki v dežju» v ozadju velikega studija Universal, je odredil zadovoljno polnočni odmor. Živahna Laura La Plante, prejšnja pusta in dolgočasna angle-

ška Mila-Jera James Kirkwood, njen starejši, uslužni beau Clarence Thompson, njegov mlajši, lahkomišelnejši tekmeč in vsi ostali «metuljčki» skupno z direktorjem in njegovimi pomočniki vred zasedejo prve tam pripravljene avtomobile ter se odpeljejo v dobre pol milje oddaljeni studijski restavrant na lahko polnočno večerjo. «Posebniki» (statisti), prejšnji španski godovalci, električarji in drugo pomožno osebje čaka na povratek odišlih vozil. Kameristi in fotografi zagrinjamo in pospravljamo svoje aparate v varnejše kote, da nam jih kdo ne prekucne ali drugače ne poškoduje, tudi da se kaj ne izgubi ali pa pokvari ravno kar izpostavljeni film.

Bil sem pri kraju s pospravljanjem in čakal na avto, da se tudi sam odpeljem k večerji, ko prihiti do mene ves razburjen Freddie Eldredge, naš drugi kamerist, me sunkoma strese za ramo pa pravi ves v ognju:

«Oh, boy, isn't she a peach?» In s pomenljivim zamahom roke po zraku: «Did you notice those tempting curves, eh? Yes, Sir, she is a wow — and I mean it, too.» («Oj, dečko, kaj ni to prava breskvica? Si zapazil tiste zapeljive krivulje, eh? Da, prava izkušnjava je — in tako tudi res mislim!»)

Že je hotel oditi, ko se nenadoma na nekaj spomni, pa se urno zopet vrne in mi pravi:

«Jože, ti ki znaš špansko, se moraš z njo na vsak način seznaniti! Boga mi, ta nam pa nikakor ne sme uiti!»

Ker sem bil tudi sam že poprej nekako enakih misli, si njegovega poziva seveda nisem dal ponoviti vdrugič. Ko smo se po kratkem povečerku zopet povrnila k delu, sem takoj izrabil prvo priliko med odmorom, da sem poiskal to špansko izkušnjavko pa jo ves goreč in navdušen v najbolj izbranih besedah, ki sem se jih mogel tedaj domisliti v svojem razburjenem stanu, ogovoril v sladkodonečem idiomu velikega Cervantesa in Saavedre:

«Señorita, bailó usted divinamente! Le felicito a usted de todo mi corazón!» («Gospodična, plesali ste božansko! Čestitam Vam iz dna svojega srca!»)

Ona me pa samo gleda s svojimi velikimi, sanjavimi očmi, se vablivo smeji, a nič ne odgovori.

Jaz pa kar naprej:

«Dispénseme mi curiosidad, por favor!? Es usted Española — o Mejicana — o tal vez de Sud América?» («Oprostite mi mojo radovednost, lepo prosim! Ste li Španka — ali Mehčanka — ali morda iz Južne Amerike?»)

A ona nazaj po angleško:

«I am very sorry, Sir, but I can't speak Spanish. Did you mean...?» («Močno obžalujem, gospod, a špansko ne znam. Rekli ste...»)

«Kje je Vaša domovina?», sedaj po angleško, seveda.

«Iz Evrope sem.»

«Morda Nemka?»

«Nisem. Iz prejšnje Avstrije sem.»

Moja radovednost narašča za sto odstotkov vsako sekundo najinega pogovora.

«Od severa ali juga, prosim?»

«Iz Kranjske, gospod», še vedno po angleško.

Strela božja! Kaj slišim? Skoraj izpozabim se pa silno vesel in razburjen vzkliknem na ves glas slovensko:

«Pa menda vendar ne Slovenka?»

«Sem, prav ste pogodili! Kaj ste Vi tudi...?»

Jaz se ji predstavim: «Dovolite itd...»

«Me prav pristrčno veseli! Zala Zaranova sem...»

* * *

Na njenem domu.

Udobno sem se vdrl v globoki, mehki, z dragocenim blagom prevlečeni naslanjač, kamor mi je bila namignila s sladkim usmevom, medtem ko je postavljala na majhno, elegantno mizico srebrn kroznik z dvema najmnima kitajskima skodelicama in večjim lončkom, polnim toplega in prijetno vonjajočega čaja.

«Prosim, poslužite se po svoji volji!»

Storil sem, kakor je rekla. Ko pa se oziram, skoraj malo v zadregi, po posodici s sladkorjem, pa odskoči ona naglo proti bližnji omari in se hiti opravičevati:

«Ah, oprostite, lepo prosim, gospod List, skoraj bi bila res pozabila! Neopravičljivo, taka pozabljivost!»

V desnici je držala posodico s sladkorjem, v levici pa je skrivala majhno stekleničko, ki jo je postavila s šegavim nasmeškom levega očesa predme, rekoč:

«Bom pa tako poravnala za svojo kazen. Slovenec ste, gotovo niste še popolnoma pozabili starega domačega običaja... Precej močno je, zato si prilijte okus kar sami!»

Bil sem si radodaren, saj je imelo res izvrsten vonj to pristno škotsko... Ne, pardon, toliko da se nisem izpozabil! V deželi prohibicije smo, saj me razumete, kjer nekaterih stvari ni da bi jih človek povedal na glas!

Ona je medtem sedla na drugo stran divana.

«Gospodična!» sem povzel, «naše rojake v stari domovini bi brez dvoma močno zanimalo izvedeti kaj več iz Vašega filmskega življenja. Edina naša slovenska filmska igralka ste tu v Hollywoodu, ne zdi se mi prav, da ste tako skromno tihi napram naši slovenski javnosti.»

Koketno je obrnila svoj osvajajoči pogled vame pa mi smeje se odvrnila:

«Dobro, govorila bom že, pisati pa boste morali Vi sami!»

«Začela bom kar od kraja, to je, s svojo rano mladostjo, kakor daleč nazaj pač še sega moj spomin.»

«Rojena sem bila sicer v Žužemberku na Dolenjskem, česar pa bi ne mogla vedeti sama, ker so se preselili starši že kmalu po mojem rojstvu v Vipavo, kjer sem preživela svoja otroška leta in tudi dokončala prve tri razrede osnovne šole. Nato je bil premeščen moj oče kot davčni uradnik v Ljubljano, kamor se je preselila vsa naša družina, oče, mati, brat in dve sestrí. Med vojno pa so se selili iznova, in sicer v Kranj, kamor pa jih jaz nisem spremljala, ker sem bila odšla nekaj mesecev, preden se je vnela svetovna vojna, v Ameriko.»

«V San Franciscu je tedaj živel moja teta, h kateri sem se bila najprej napotila. Seveda mi je bilo izpočetka precej mučno, kakor pač vsem, ki pridejo iz Evrope, pa ne znajo angleškega jezika. Hodila sem v večerno šolo in se učila poleg jezika še tipkanja na pisalni stroj, knjigovodstva in drugih predmetov, potrebnih v trgovski stroki. Pa mi ni šlo vse to trgovsko šolanje nič kaj preveč do srca. Bila sem pač mlada sanjarka, pa me je vse bolj vleklo h gledališču ali pa še rajši k «movies» (kinematografu), ki se je prav tedaj bohotno razvijal.»

«Končno se nisem mogla več upirati notranjemu klicu pa sem odšla proti koncu leta 1917. na svojo pest in samo v spremstvu svoje zveste prijateljice Nemke Isabelle Grenner, ki je bila mojih let, v Los Angeles, kakih 400 milj južno od San Franciscu, ki se je bil že tedaj razvil v nekako središče ameriške filmske industrije.»

«A kako prodreti v to trdnjavo, v filmske študije, brez znanstva, brez poklicne šole ali praktične izkušnje, končno, dasi ne najmanj, brez izdatnejših denar-

Jože Žnidaršič-J. Z. List, avtor članka «Naša Zala».

S prijateljem Vilkom Žebretom jo je leta 1911. popihal čez «veliko lužo» v Meksiko. Po raznih zanimivih doživljajih je prišel v Hollywood, kjer je kamerist in filmski igralec obenem.

Akad. slikar Božidar Jakac.

nih sredstev, da bi mogla zdržati daljšo brezposelnost, medtem ko bi izkušala zgrabiti ugodno priliko za zadnji in odločilni naskok filmskega ozirja — vsi to so bila vprašanja, ki si nanja nisem vedela zadovoljujočega odgovora.»

«Tedad sem šele spoznala, kaj prav za prav pomeni resen namen in pa trdna, neklonljiva volja. Bilo mi je takrat v resnici težko, saj sem romala dan za dnem od vrat do vrat, od enega studija do drugega, od tega filmsko-igralskega agenta ali pa studijskega casting-direktorja (tistega, ki izbira in nastavlja igralce za posamezne vloge pri različnih filmih) pa do drugega, a vse zastonj, vrata so ostala trdno zapahnjena pred mano.»

(Konec prihodnjic.)

Zalka Sršenova — sedaj Zala Zaranova s svojima psičkoma «Gingi» in «Mici».

Vsi trije so se našli v sodobnem Babilonu, in kakor je videti iz slik in spodnje karte, ki jo je dobil naš sotrudenik, se jim prav dobro godi.

Domača

stanovanjska

kultura

*Prednji prostor (niša)
v kmetiški sobi.*

Omara za steklenino.

Prinašamo nekaj slik sodobnega pohištva iz stanovanja naše sotrudnice gospe Rije Podkrajškove.

Stanovanjski prostori so tako porazdeljeni, da je v podprtljučju kuhinja, soba za domače ljudi, opremljena v slovenskem slogu, sobica za hišno, pralnica, potem shramba in klet. Nad vsemi temi prostori sta v visokem pritličju samo dve sobi (jedilnica in pisarna), ločeni s širokim zlozljivim steklenim pretinom, ki se pri večjem številu gostov odpre in se tako obe sobi izpremenita v en sam velik prostor. Zato je moral projektant napraviti načrte za pohištvo obeh sob v enotnem slogu.

V prvem nadstropju so tri spalnice in kopalnica.

V kmetiški sobi in v visokem pritličju je bilo treba napraviti nad srednjim nosilnim zidom-betonske preklade. Da ne kaze te masivne preklade celotne harmonije, jih je bilo treba zakriti. Na ta način je nastal v vsaki sobi še poseben intimen kotiček, ki daje stanovanjskim prostorom še posebno domačo noto. Le škoda, da so niše na slikah premalo vidne.

Soba v slovenskem slogu. Le oglejte si jo, žene ih dekleta! Kaj ni lepša kakor sobi, ki sta naslikani na desni strani? Ali ne čutite, kako je ta «rovtarska» soba res samo naša in domača? Človek bi najrajši kar sedel za široko javorjevo mizo.

Kmetiška soba ima lesen strop in ob stenah opaž. Miza je iz težkega javorjevega lesa, ostalo pohištvo pa iz

macesnovine. Projektant je izdelal načrte za to slovensko sobo po motivih prof. A. Siča.

Sodobna jedilnica iz orehovitih korenin. Notranjost je izdelana v maha-gonovini. Škoda, da se ne vidi praktična razdelitev bufeja. V niši je okrogla miza, ki se lahko razpo-lovini in priklopi štirioglati mizi, tako da je okoli take po-daljšane mize pro-stora za 12 do 14 ljudi.

Spodnja slika: Pi-sarna v istem slogu. Žal, da je sprednji del slike nejasen.

Jedilnica in pisarna je izvršena v sodobnem slogu, v ravnih linijah in gladkih ploskvah, pohištvo pa je brez vsakega izumetničenega okraska. Celotna oprema kaže masivnost, solidnost in mirnost. Edini okras pohištva je izbrana orehova korenina, politura, fina izdelava in črtasto blago na stolih in foteljih. Temna, politirana orehovina se lepo sklada s črtasto poslikanimi stenami,

R. P.-ova:

Nekaj o kmetiškem domu

Letošnje poletje sem imela precej stika z gradbenimi podjetniki. Tudi na kmete me je večkrat zanesla pot do vaških zidarskih mojstrov. Ob takih prilikah sem se zanimala za vse podrobnosti, ki se tičejo gradnje lastnega doma. Zlasti sem poizvedovala, kakšne stavbe so za naše razmere najbolj prikladne, kakšen slog izbirajo hišni gospodarji, kdo dela načrte in kako se poceni zida.

Med takimi razgovori sem čula, posebno na kmetih, mnogo pritožb, da se hišnim gospodarjem ne more dopovedati, da naj zidajo svoja posestva v slogu, ki je kraju primeren. Večina naših kmetiških gospodarjev neče nič slišati o stari slovenski hiši, ampak mora zidarski mojster graditi po zahtevi hišnega gospodarja, ki hoče imeti hišo, kakršne vidi po mestih. Tako se gradi na kmetih kar tako, brez pravega sistema in brez okusa.

Če pogledamo po vojni zidane kmetiške domove, vidimo, da se prav nič ne razlikujejo od neokusnih mestnih kasarn. Vsa idila je pozabljena in po naših novih kmetiških hišah ni več domačnosti, ni več tistega toplega občutka, ne čutiš več, da si res pri domačih ljudeh. Okrog tebe sama tuja navlaka, neokusna oprema, stene poslikane v vseh mogočih in nemogočih kričečih vzorcih in natrpane z neokusnimi slikami tujega izvora.

kjer prevladuje niansirana rjava barva. Svilnati zastori in rips na stolih v zelenkastih tonih dajejo rjavi barvi primerne žive kontraste.

Škoda, da so fotografije v črno-belem tonu premrtve in ne delajo tistega vtisa, ki ga ima človek v resnici ob pogledu na harmonično celoto. Vse pohištvo je izdelalo domače mizarsko podjetje Egidij in Karel Erjavec v Brodu pod Šmarno goro.

Pa vendar je naš domači alpski slog tako čudovito lep. Včasih sem mislila, da sem samo jaz zaljubljena v našo gorenjsko domačijo, toda v pogovorih s kmetiško mladino ter vaškimi zidarji in obrtniki sem povsod slišala obžalovanje, da naši ljudje opuščajo zidanje v domačem slovenskem slogu. Le tu in tam je še kdo, ki si gradi slovensko hišo.

Kakor gine lična zunanost novega kmetiškega doma, tako izginjajo tudi naše kmetiške sobe z velikimi krušnimi pečmi, domačimi skrinjami, mizami in stoli.

Ko sem izpraševala gospodarje novih hiš, zakaj so si zgradili hiše po vzorcu meščanskih kasarn in zakaj niso opremili vsaj ene take sobe, kakršne so imeli njih očetje, nisem skoraj nikdar dobila pravega odgovora. Spoznala sem, da gradijo na deželi take, kraju neprimerne hiše samo zato, ker hočejo biti »napredni« in hočejo posnemati mestne fasade. Prav vsak pa se strinja z menoj, da se počuti v stari slovenski hiši bolj domač kakor v svojem novem gospodarskem domu.

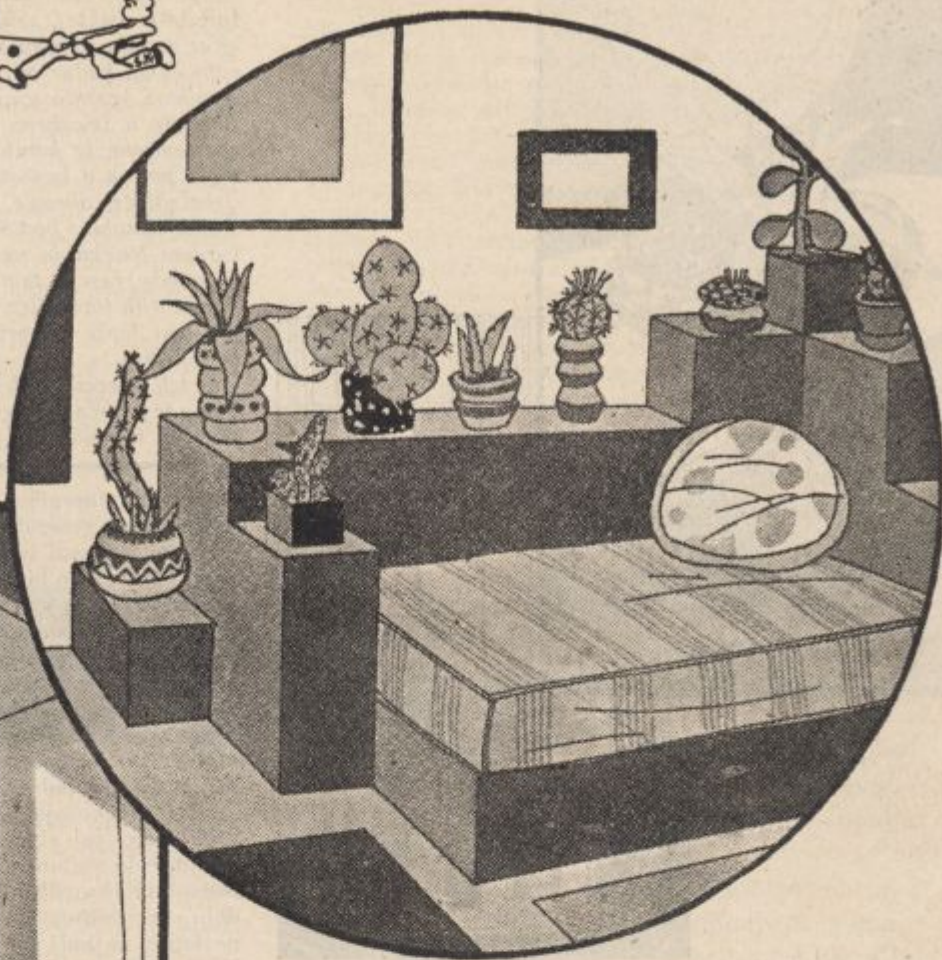
Rojaki na kmetih!

Kadar si gradite nov dom, se spomnite, kako lepo ste preživeli svojo mladost v očetovi hiši, spomnite se dolgih lepih zimskih večerov, ko so predice še pridno vrtile svoje kolovrate. Spomnite se, kako ste ležali tam gori na zapčku in kako ste z odprtimi usti poslušali pravljice, ki so jih pripovedovali stari ljudje. Spomnite se na široke hodnike in okna, polna nageljnov in rožmarina. Spomnite se na vso domačnost takega slovenskega doma in zidajte, kakor je zidal Vaš oče, Vaš ded in praded. Od mestnega načina zidanja vzemite samo tisto, kar je praktično in zdravju potrebno.

Tudi tisti, ki imajo že postavljene domove po vzorcu mestnih hiš, si lahko z majhnimi stroški preurede vsaj eno sobo v našem domačem slogu. Kar vi, kmetiški ljudje, opuščate, to uvajajo v svoje nove domove meščani. Vprašajte vsakogar, ki ima slovensko srce, in vsak Vam bo priznal, da je srečen le v taki kmetiški sobi.

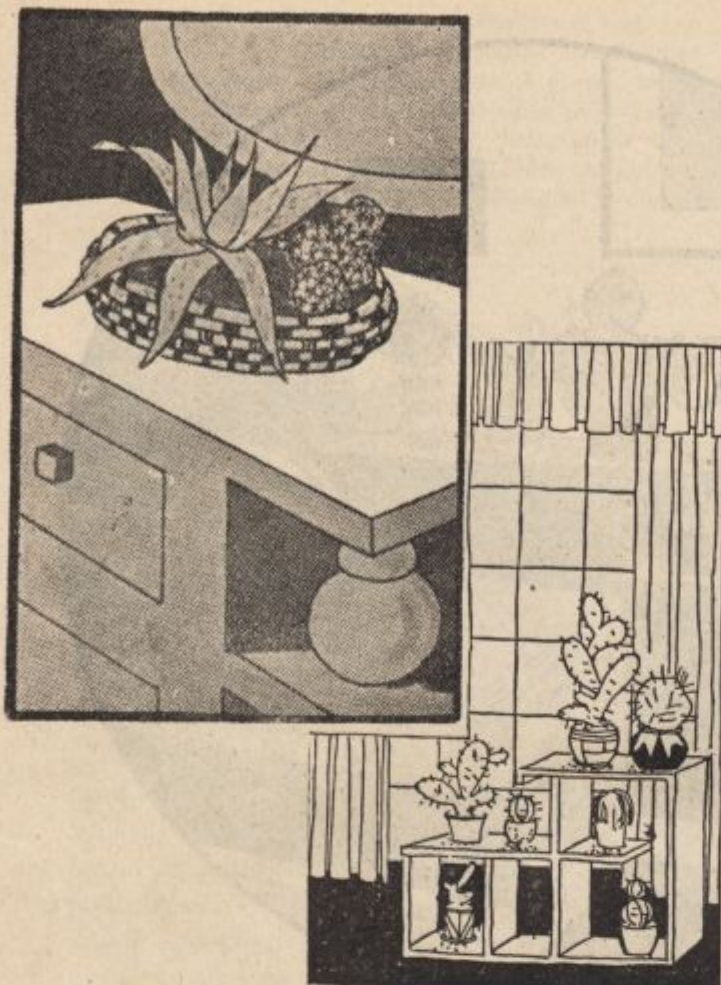
«Debelokožce rastlinstva» bi lahko imenovali te zanimive bodeče rastline, katerih domovina je, razen nekaj izjem, vroča Amerika (predvsem južni deli Združenih držav in severna Mehika). Tu rasejo v presenetljivi množini in nešteti različnih: nekatere skrite v tropičnih gozdovih, druge pa v pustinjah in stepah, izpostav-

ljene vsem nevarnostim vročine in mraza, dolgotrajni deževni dobi in mesece in mesece trajajoči suši.

Pred poškodbami nizkih temperatur varuje kakteje njih močna mesnata vrhnja koža, ki ima navadno še gosto obleko tenkih las. Ker je ta plast skoraj nepredorna, varuje rastlino pred močnim izhlapevanjem vlage, kar bi sicer pomenilo ob času suše neizprosno pogubo tudi tej žilavi rastlini. Sredstvo, ki jo istotako varuje pred izsušenjem, je tudi pomanjkanje listov, lastnost, ki jo imajo skoraj vse kakteje. Namesto listov imajo te rastline bodice na zelenem krogličastem, listastem ali stebelstvem stebelu, v katerem je nakopičena hrana-voda za suho poletno dobo. Bodice varujejo rastlino obenem pred žejnimi živalmi, ki bi se jih rade lotile, da bi si potolazile svojo žejo.

Negovanje kaktej je bilo že od nekdaj, morda celo stoletje nazaj, zelo priljubljeno. Imeli so jih povsod, celo v kmetijskih hišah na oknih. Videli smo jih pri umetnikih, ki so jih ljubili zaradi njih neobičajno lepih oblik, dandanes so pa postale po kratkem pozabljenju zopet velika moda. Ta moda je prav tako velika uganka, kakor vse ostalo v naši časovni dobi. Morda oplivajo rastline pomirjevalno na naše živoce? Kolikokrat priporočajo zdravniki ravno nervoznim ljudem vrtnarstvo za razvedrilo! Mogoče pa je, da nam želja po tujih deželah, po doživljajih in skrivnosti polnih tropičnih krajih dela te rastline tako priljubljene in drage; morda jih ljubimo tudi zato, da dobiva naša fantazija vedno novo hrano iz neizčrpljive množice lepih oblik tega rastlinstva.

S. K.:

Sodobni dom

Ne živimo več v časih, ko smo se pri ustvarjanju doma postavili na stališče, da moramo s svojo opravo imponirati drugim ljudem. Takrat so ljudje kupovali mobilije, ki so bile drage in za takratno dobo seveda prav lepe. Stanovali pa so in še danes stanujejo brez udobnosti; stanovanje jim je dajalo mnogo dela, vse skupaj pa je bila le pusta in hladna, bleščeča lepota. Moderni človek pa hoče pripraviti sebi in svojem udoben, zdrav dom. Zato kupuje samo stvari, ki so potrebne, poleg tega pa solidne in udobne. Zato pa ima v svoji domačiji udobje, prihranek na energiji in s tem veselje do dela in življenja. Moderno pohištvo kaže mirne linije in preproste oblike, ki se odlikujejo po lepoti materiala in solidni izdelavi. Prihranek na prostoru in udobnost sta pglavitni zahtevi lepo urejenega doma. S strahom se spominjamo dobe nastavkov, stebrov in stebričkov, galerij, lesenih kroglic, lestvic in gumbov in neštivilnih deščic, ki so kar naprej odpadale in ki smo jih morali vedno popravljati. Ta stil notranje opreme stanovanja je končno popolnoma propadel. Danes opažamo gladke, lepo polirane ploskve in ne vidimo na modernem pohištvu nalepljenih okraskov. Seveda imajo še v mnogih gospodinjstvih to staro nemoderno pohištvo; ni vsak tako srečen, da bi si mogel po tolikem in tolikem času nabaviti novo. Toda s pomočjo spretnega mizarja se marsikaj lahko popravi, če imamo le voljo, da se brez pomislov odločimo in

Danes jih vidimo skoraj v vsaki hiši. Le vprašajte ljubitelja kaktej, zakaj ima spoje negovanke tako rad. «Ker so tako skromne, ker poljno rasejo in ker je pravcato čudo, kadar odprejo svoje cvete, ki nas očarujejo s svilen krasoto svojih barv in z zapeljivim vonjem!» Poglejte v izložbena okna naših prtnarjev! Tu vidite razstavljene te komične prijateljice človeka in dobite malo pojma o bogastvu njih oblik in vrst. Vitke so in debeluhaste, okrogle, jajčaste, velike in prav majhne. Kakor neznatni bodičasti ježi čepijo na zemlji v miniaturnem lončku in ne merijo včasih več ko 2 do 3 cm.

Seveda rasejo tam v svoji daljni domovini preko morja njih tovarišice, ki uspevajo pod vročim mehiškim solncem lepše ko pri nas in dosežejo včasih visokost 10 do 20 m.

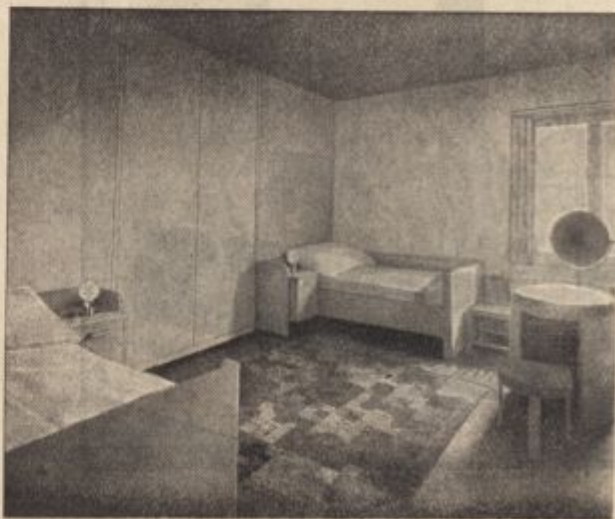
O teh interesantnih bodečih debeluharjih v rastlinstvu bomo še poročali in seznanili naše čitateljice z različnimi vrstami in njih nego.

K—j.

napravimo energičen konec vsej stari navlaki. «Stvarnost» v vseh stvareh, to naj bo geslo našega časa, ki ga moramo prenesti tudi na gospodinjstvo. To pa ne pomeni, da morajo biti prostori prazni in neudobni; samo stvari, ki so res nepotrebne, naj se brez pomisleka odstranijo. Vse tisto namreč, kar je imelo za časa naših babic upravičeno popolno vrednost, naj danes ne krasi modernega praktičnega stanovanja. Ves ta material otežuje delo gospodinjji; mrtve, nežive stvari uničujejo njene telesne moči in njeno lastno osebnost.

Moderno gospodinjstvo ima že v temelju, to je v stanovanju, popolnoma drugo lice kakor prej. Sodobni stavbniki izkušajo pokazati ženi pot in ji dati smernice, kako naj si uredi stanovanje. V vsakem stanovanju, celo v stanovanjih starega stila, se lahko praktično izvršijo njih nasveti. Prvi in pglavitni pogoj je dobra razdelitev prostorov. Pri opremljanju naj se najlepše, najbolj solnčne sobe rezervirajo za spalnice. Ne smemo skomigniti z rameni in, če nas kdo opozori, da imamo temno in majhno spalnico, odvrtni: «Saj tam samo spim!» Ne pozabimo, da je spalnica prostor, ki v njem preživimo največ časa svojega življenja. Vsaka gospodinja naj gleda, da prav ti prostori ustrezajo modernim higieničnim zahtevam, zato naj jih ne natrpa z nepotrebnimi lovilci prahu, da jih bo mogla na lahek način čistiti in razprašiti.

Poleg spalnice naj velja posebna pozornost kopalnici. Dnevna ali vsaj tedenska kopel je nekaj samo ob sebi razumljivega. Prej smo bili v tem oziru brez zahtev, danes pa je ta lokal važen del v modernem

gospodinjstvu. Industrija nam nudi različne prhe, ogrejevalne naprave na plin in druge novosti, kakor n. pr.: praktična držala za milo in gobo, preproge iz plutovine in gumija, plavajoča mila, kopalne soli in esence, stvari, ki jih splošno smatrajo za luksuz, ki pa so v največji meri higienski in potrebni človeku. Oprema kopalnice naj nam bo bolj pri srcu, kakor pa ureditev najlepše sobe, ki je navadno samo luksuzni predmet za redke goste, kamor po starih tradicijah ne sme stopiti drug stanovalac brez dovoljenja gospodinje. Danes je ta «salon» že velika redkost; ljudje so ga, prisiljeni po zunanjih okoliščinah — stanovanjski bedi — že sami odpravili.

Marsikatera gospodinja ne zna pravilno razporediti mobilij v sobah; velikokrat se pa ravno z razumno postavitvijo dosežejo ugodni rezultati glede udobnosti, ki izločijo, posebno v kuhinji, včasih tako nepotrebno iskanje stvari in tekanje sem in tja.

Zdaj pa preidimo še k najvažnejšemu poglavju — kuhinji. Tudi v tem prostoru se je tehnično izvršil velik preokret. Tu so sredstva in mogočnosti uporabljaja-

Med dobre lastnosti vzorne gospodinje spada nekako v prvo vrsto njena spretnost v kuhanju. Ne moremo si misliti gospodinje v pravem pomenu besede, ki bi ne znala kuhati, tudi če se ni treba sami sukati okrog ognjišča in ima lahko kuharico. Vedeti in poznati mora vse, kakor vse tajnosti dobre kuhinje, poznati vse, kar spada k temu. Sloves gospodinje, ki zna dobro kuhati, je upoštevan prav tako, kakor vsaka druga vrлина, in kar priznajmo, upoštevan še kot prav posebna vrлина. Da gre pot do srca skozi želodec, je znan pregovor. Le prisluhnimo nekoliko in izvedeli bomo, da se v vseh krogih prav pogosto in s posebno slastjo ljudje pogovarjajo o dobrih jedilih, o dobrih gospodinjah-kuharicah.

Tudi kuharska veda je napredovala in se izpopolnila. Da, veda, kajti tudi kuhanje je veda. Umetnost svoje vrste.

V dekliških šolah je uveden nauk o gospodinjstvu. Množina gospodinjstev in dobro obiskovani številni gospodinjstvi tečaji po deželi pričajo, kako potreben in zaželen je pouk o gospodinjstvu in kuhi.

Dobro gospodinjstvo spada k dobremu gospodarstvu. Ne more biti dobrega gospodarstva brez dobrega gospodinjstva. Dobro urejene gospodarske razmere so važne za vsakega posameznika, važne za narod in državo. Če je dobro gospodarstvo temelj vsake družine, na-

nja v rokah žene, čeprav ni v stanu, da bi si nabavila vse novosti. Idealna je čudežna moderna kuhinjska omara, ki je sestavljena iz treh ali več delov in v katero se spravlja vse, kar spada k upravljanju kuhinje. V enem oddelku imamo spravljeno posodo in steklene predmete, skleda, lonca in pribor. Drugi oddelk ima majhne in velike predale z napisi za shranjevanje zalog, dišav; v tretji del polagamo metle, ščetke, stvari za čiščenje itd. Če vstopimo v moderno opremljeno kuhinjo, vidimo gladke stene, nič ne visi na njih, tudi neokusnih varovalcev zidu iz platna s še bolj neokusnimi napisi in verzi ne opazimo več. Le taka kuhinja nas reši neskončnega trpljenja večnega čiščenja in snajenja. To je mogoče tudi v gospodinjstvu z moderno opravo, če se le gospodinja odloči, da odstrani vse nepotrebno in spravi vse potrebno v kuhinjsko omaro. Če potem še kuhinjsko opravo belo prepleskamo in lakiramo — delo, ki ga lahko opravimo sami — in če prevlečemo še mizo s cinasto ploščino ali še bolje z linolejem, potem imamo brez posebnih stroškov novodobno kuhinjo, ki nam bo delala veselje.

roda in države, sledi iz tega, da je dobra gospodinja mocen steber v tem temelju. Če bi gospodinjstvo udejstvovanje koristilo le najozjem krogu rodbine, bi to bilo že mnogo, a to je dalekosežnejše. V tem, da skrbijo dobre gospodinjke za svojo rodbino po svojih najboljših močeh, že koristijo odnosno delajo za splošni blagor naroda in države.

In tako je tudi. Dobra, spretna gospodinja naredi iz gnoja zlato, slaba gospodinja iz zlata gnoj. Slaba gospodinja razmetava in razsipa možev zaslužek, rodbinsko premoženje z obema rokama; dobra ga spravlja vkup in povečuje. Slaba živi iz dneva v dan, dobra ima stalno pred očmi bodočnost svoje rodbine, svojih otrok.

Področje gospodinje je razsežno, vseobsegajoče kakor solnce. Kamor ono ne posije, ni življenja. Gospodinja mora imeti oko in roko povsod, povsod in pri vsem dušo in srce.

Če kje gospodinja lahko razmetava ali varčuje, je ena največjih prilik za prvo ali drugo pri kuhi. Gospodinja, ki zna s pravim znanjem izkoristiti vse živilske potreščine, jih ceniti po njih hranilni vrednosti, jih v pravi množini okusno pripraviti, da pride čim manj neizkoriščenega, lahko z neprimerno manjšimi izdatki izhaja kakor ona, ki vsega tega ne ve in ne zna. Dobra gospodinja bo pripravljala svoji družini okusno, tečne in različno hrano.

Prava mera, pravilna in okusna priprava, raznolikost in snaga, to so pogoji dobre in varčne kuhe. Pri kuhanju je treba poznati pravo mero, da ne zmanjkuje in ne preostaja. Ostanki jedi malokdaj kaj

prida zaležejo, a škoda je vsake stvari, ki se zavrže.

Pravilno in okusno pripravljena je hrana, ki je primerno zabeljena z zdravo in dobro maščobo, primerno osoljena in ne preveč začinjena z raznimi dišavami (poper, paprika, ingver, cimet in drugo).

Potrebna pa je tudi raznoličnost v pripravi, menjavanje, da ni dan za dnem enaka, ampak da je v hrani čim več izpremembe. Krompir, ki mora biti skoraj vsak dan na mizi, se dá pripraviti na toliko načinov, da je skoraj ves teden in še več lahko vsak dan na drug način pripravljen. Izprememba v hrani je potrebna. Vedno enake hrane se človek naveliča, zato ostaja, se zametava, družina pa si išče izpremembe v hrani izven doma. To je zvezano s stroški, in škoda je dvojna. Žena-gospodinja,

Plašč iz blaga, podložen s kožuho, si počasi, toda s sigurnostjo gladi pot v modni svet. Kožuho je v prvi vrsti za to, da greje, potem šele za okras. Plašč iz lepega solidnega blaga, brezhibno prikrit, okrašen s pristno kožuho, prednjači v eleganci, okusu in praktičnosti kožuho iz cenenejšega zajca ali kake druge imitacije. Dober kožuh je drag, toda to je res kožuh, kos garderobe, ki se kupi enkrat za vse življenje.

Poznate tweed? Letos je v modi. To je lepo, mehko blago iz prvovrstne volne. Malokdaj je enobarven. Na enobarvni, rjavi, drap, temnomodri ali črni osnovi je droban vzorec, in sicer v beli, svetlorjavi, rdeči ali modri barvi. Plašč ali kostum iz tega blaga lahko nosimo več sezon, ne da bi se na njem poznala letnica. Letošnja zimska moda predpisuje tudi obleke iz tweeda, in sicer popolnoma preproste angleške obleke z usnjenim pasom, belim ovratnikom in vezanko. To je ena izmed tistih oblek, ki jo lahko obleče dama, za vsako priliko. Ob lepih jesenskih dnevih gre lahko tudi na cesto v njej brez plašča.

Pajčolani. Moda si vedno bolj prizadeva, da podeli ženi več «ženskega», zato poizkuša vse, da bi po svoje k temu pripomogla. Tako n. pr. zatrjuje, da naredi redek pajčolan, spuščan s klobuka čez oči, žensko mikavno. Pristojna tak pajčolan res, toda le ženskam, ki nosijo čevlje s francosko peto, zvončast plašč z velikim kožuhoastim ovratnikom, moderni nakit, in ki imajo fin parfum pa manekirane nohte. Nikakor pa se ne poda tak pajčolan k angleškemu plašču, k raglanu ali celo k dežnemu plašču in h klobučevinastemu klobuku z angleško vezanko.

Modna novost so tudi športne nogavice. Pletejo se iz enakega materiala in z enakim vzorcem kakor jumper. Včasih segajo le do podkolena ter imajo v

ki tega ne uvidi, ni varčna. Vsak obed, vsaka večerja bodi taka, da se družina z veseljem zbere ob določenem času okrog domače mize. Gospodinja mora za to skrbeti. Pomni naj, da je od časa do časa potreben priboljšek, da mož in drugi člani družine ne iščejo namišljene poslastice po gostilnah, kjer je treba za eno porcijo toliko izdati, kakor stane doma za tri.

In končno snaga. Snaga v vsem in povsod. Snažen material, snažna priprava. Tu se lahko mnogo greši. Mesovje mora biti sveže in snažno, zelenjava in sočivje dobro oprano in očiščeno. Posoda za kuhanje blesteča v snagi, porcelan in steklo svetlo v čistoči. Prav tako tudi ves jedilni pribor do lesene žlice in kuhalnice v predalu. Namizno in kuhinjsko perilo bleščeče. Snaga in red vedno in povsod, a predvsem v kuhinji, to bodi geslo vsake gospodinje.

robu prožni trak. Praktične so za šport in izlete, gredo torej samo k športnemu kostumu.

Elegantna dama ne nosi na cesti pretirano kratkega krila, svetlih nogavic, športnih nogavic k francoskim čevljem, majhne ročne torbice, imitirane kožuho, rdečega laka na nohtih, pestrobarvne ogrlice in pasu tesno zadržanega čez pas, če je močna v bokih. Tudi v krilu neenake dolžine, z raznimi vihrajočimi deli in z rokavicami z barvasto okrašenimi zapestniki ne bo šla elegantna dama na cesto.

Dolge rokavice. K večernim oblekam se bodo zopet nosile rokavice iz jelenje kože in iz gladke (glacé) kože in bodo segale čez komolec. Kako smo si oddehnili, ko so prišle iz mode in smo šle lahko na ples v večerni obleki brez rokavic. Upajmo, da bo gospa moda tudi sedaj toliko uvidevna in nam bo odpustila, če ne bomo kupile tega dragega in nepraktičnega dopolnila k obleki.

Večerni klobuki. Moda se zopet vrača k večernim klobukom, in sicer iz velur-chiffona, žameta, brokata in tila. Seveda se lahko uporabljajo še druge modne novosti. Ne predpisuje pa določenih oblik, ampak si vsaka dama lahko izbira po svojem okusu, ali velike fantastične oblike ali pa tudi majhne, popolnoma priležne z aranžmajem iz čipk, ki padajo po hrbtu. To je gotovo prijetna izprememba, s katero se bodo dame rade sprijaznile.

Dolga krila. Pri prvih družabnih prireditvah, pri premierah in čajih se pojavljajo dolge večerne obleke. Tudi najbolj solidna sega vsaj zadaj do tal. Dame v toaletah lanske sezije, ki jim segajo komaj do kolen, se nam zde kakor sramežljive petnajstletne deklice, ki so zrastle in so jim postala krila prekratka, mamice pa jim niso še kupile novih. Letos menda ne bo toliko novih toalet kakor v prejšnjih sezonah, in to iz popolnoma preprostega razloga: za modno toaleto, ki je precej kompliciranega kroja, je treba dosti blaga. Obleke so torej dražje. Ako imamo samo eno toaleto za vso sezono, skoraj ni mogoče, da bi bila svetle barve. Preostaja le še črna ali vsaj temna, da jo lahko oblečemo za vsako prireditev. Paris pa propagira le barvaste obleke.

Dva modna plašča

Večerni plašč iz rjavega svilenega žameta. Veliki ovratnik je iz belega hermelina. Zadnji del je glede na širino žameta prikrojen na poseben dekorativen način.

Promenadni plašč elegantne dame iz svetlomodrega sukna. Sprednji del je zvončast. Visoki zapestniki in ovratnik v obliki šala so iz bobrovine ali pa kakšne druge kratkodlake kožuhovine.

Kdo bi si mislil, da se moda lahko tako zelo in tako hitro izpremeni, in vem, da tudi vam, moje lepe dame, ki hočete biti vedno okusno in lepo oblečene, to kar ne gre v glavo. Še v zadnjih dveh sezonah ste plesale in skakljale v plesnih dvoranah kakor mlade punčke z moško linijo ali bolje povedano, kakor razposajeni fantki v kratkih krilcih z bubi-glavico. Mislile ste, seveda, da boste sčasoma nosile še bridko sabljico in zvoenece ostroge. Toda vaši načrti so se izjalovili. Zopet boste morale nositi dolga krila, dolga stilna oblačila! Neverjetno zmajujete z glavico? Če vam pa s prijaznimi besedami povem, da se boste morale napaditi tudi na daljše lase, ne smete biti hude! Ne zahteva moda od vas nemogočih stvari, tudi ne las, dolgih do pet, toda daljši morajo biti, kakor so bili doslej. S tem seveda ne trdim, da je odklenkalo dečji frizuri. Če imate pogum, jo le nosite naprej, saj je za damo današnje dobe edino praktična nošnja.

Ni pa poglobitno to, o čemer sem govorila sedaj. Tam v Parizu, kjer se ustvarjajo vsako leto modne novotarije, so pogledali modni diktatorji vašo linijo in so sklenili, da mora postati bolj ženska, kakor je bila do sedaj. Zato so jo nekoliko izpremenili. Pa porečete morda: to že vem, to ni prav nič novega. Ne, ne veste še tega! Precej dolga morajo biti oblačila, tako dolga, da se dotikajo skoraj tal. Se celo oblečke se obnavljajo; seveda ne oblečke prejšnjih desetletij natanko sredi zadnjega dela obleke, temveč na različnih, nesimetričnih mestih. Pa mi boste zopet oporekale: «Kaj pa sport, poklic in praktično življenje vsega dne? Ali naj hodimo z dolgimi krili po blatnih ulicah?» Govorim le o večerni modi, o modi na plesih, čajankah, zabavah, koncertih in podobnih prireditvah. Le nosite podnevi udobno, praktično oblačilo, zvečer pa oblecite razkošno, težko toaleta najnovejše modne kreacije. Privaditi se boste pač morale sčasoma tej kaprici pariškega modnega gospoda, kajti te nove obleke nositi ni tako lahko. Nošnja take obleke zahteva precej gracioznosti. Glavni princip te nove mode je, da ne bo niti ena dama popolnoma sličila drugi, kar se tiče namreč toaleta same. Individualnost, osebni okus se zopet uveljavlja v našem življenju.

Že klobuček, ki je še vedno večjidel iz mehke klobučevine, eden nežno zavihan, drugi zopet z visečimi robovi ali prešerno razigranimi peroti, je takšen, da si ga uredite po svojem lastnem okusu, da se vam ni treba suženjsko ravnati po raznih modnih časopisih (tudi kožuhovina na njem ni prepovedana). Jumperji ostanejo,

še vedno dominira praktična in živobarvna volna, ki je do sedaj še ni izpodrinila druga tovarina, in jo, kakor vse kaže, še dolgo ne bo. Priljubljeni so džersi, treed in mešane vrste volnenega blaga. Blago je lahko gladko, gosto in redko, belo, črno in vseh ostalih barvnih nijans. Najbolj izbrane mešanice barv za letošnjo jesen in zimo so črno-sivo-bela, rjavo-bela, črno-belo-rdeča, sivo-zeleno-črna in črno-rumena. Tudi šale iz prejšnjih sezon v vseh oblikah od majhne kravate do velikega ogrinjala, ki nalikuje dolgim, plapolajočim španskim mantiljam, lahko nosite. Kratka boa je vedno moderna, celo pozabljeni muf kot kombinacija s torbico iz enake kožuhovine je dovoljen, Pasove boste zopet nosile na pravilnem mestu telesa, ne pa okoli bokov. Široki naj bodo 6 do 8 cm (iz lakastega in jelenjega usnja) in opremljeni z velikimi, širokimi zaponkami. Za kompletne obleke je črni crepe de Chine v lepi princesni obliki, garniran z gumbi, našitki in penljami, višek elegancije. Plašč mora biti v skladu z obleko. Nosi se v vsakovrstnih variantah od kratkega kožuhovinastega kapeja in žametne žaketne oblike v vsaki dolžini do dolgih in ravnih form, napravljen je pa tudi lahko v zvočestem princesnem kroju. Najbolj elegantna kožuhovina za večerne toaleta je hermelin, ustvarjen z rafiniranim, ornamentalnim učinkom z originalno prireditvijo posameznih kožic. Sicer se pa nosi kuna in vse vrste lisičjih kož. Večerna obleka naj bo pa krona vaših toalet! Najbolj priljubljena barva je bela, s kristali in lesketajočimi se veznimi našitki; nosijo se pa tudi oblačila iz barvastega muselina, svile, žameta in mehkega lameja. Najlepši učinek pri takih oblačilih so vedno nežne gube širokih krilnih delov.

Morda ste s tem, kar sem vam povedala, zadovoljne? Moda je krut tiran, ki vas spravlja zopet v spone dolgih oblačil, iz katerih ste se šele pred nedavnim časom rešile. Toda verjemite mi, jaz sama ne morem za to; ženska linija se mora pri okusno napravljeni ženi zopet uveljaviti in postati odločilna pri vseh njenih toaletah.

Vse naše čitateljice prosimo, da nam nakažejo po priloženi položnici naročnino vsaj za četrt leta Din 12-50. One, ki plačajo za pol leta, dobe brezplačno koledar z mehkinimi platnicami, katera pa nakaže za vse leto Din 48—, dobi koledar na finem papirju, elegantno vezan v platno. Koledar ima poleg beležnice še 64 strani za opisovanje gospodinjskih dohodkov in izdatkov. Obenem prosimo cenjene naročnice, da sporoče svoje želje zaradi priloge za ročna dela in kroje. (Čitajte stran 2. in 3.)

Trije vzorci modnih večernih oblek

1.) Obleka iz belega georgeta z originalnimi zvončastimi volanami v obliki pahljače.

2.) Posebnost te obleke iz črnega chiffona so posebno našite zvončaste volane, ki podaljšujejo krilo na eni strani. Kombineža je iz črnega satena.

3.) Večerna obleka iz nežnozelenega satena, primerna za mlade plesalke. Posebno efektna je zaradi koničastih zarez, ki dele obleko v pet delov. Spodnja dva dela sta pri straneh zvončasto razširjena.

Plašči za vsak dan

1. Plašč iz gorkega angleškega blaga rjave barve z bobrovim krznom. — 2. Zimski plašč (redingote) iz sivkastega tvida, prikrojen po životu, z oposumovim krznom. — 3. Modern zimski plašč, sestavljen iz več delov, ki se vidijo tudi na sprednji strani, kakor kaže skica pod modelom. Zanimiv je tudi topel, visok ovrtnik brez

krzna. — 4. Praktičen, a eleganten model, rdeč in vijoličast (meliran), z obleko istih barv, iz lahke volnene tkanine, podložen s kašo. Reverji segajo do pasu, žepi in našitki okoli vratu ragonden. To je eden izmed tistih plaščev, ki so videti lahki, pa so topli, ker so toplo podloženi.

V belem svetu

Za smuški sport se uveljavljata namesto norveške bluze pestro črtasti sviter in enobarvni gorski telovnik.

Svetlozeleno krilo je primeroma kratko. Pulover je črtan v barvi krila. Med črtami je barva nežnorumena.

Modra barva izgublja nadolado pri norveškem dresu. Lepa, angleškorjava barva se dobro ujema z rumenim šalom in rokavicami enake barve, ki imajo našivke v čokoladni barvi, da se ujemajo z barvo čepice.

Samo za sneg.

Klobuk iz črnega velurja, prešitega na stroj s sivo svilo (na škotski način). V istem vzorcu je tudi vezanka.

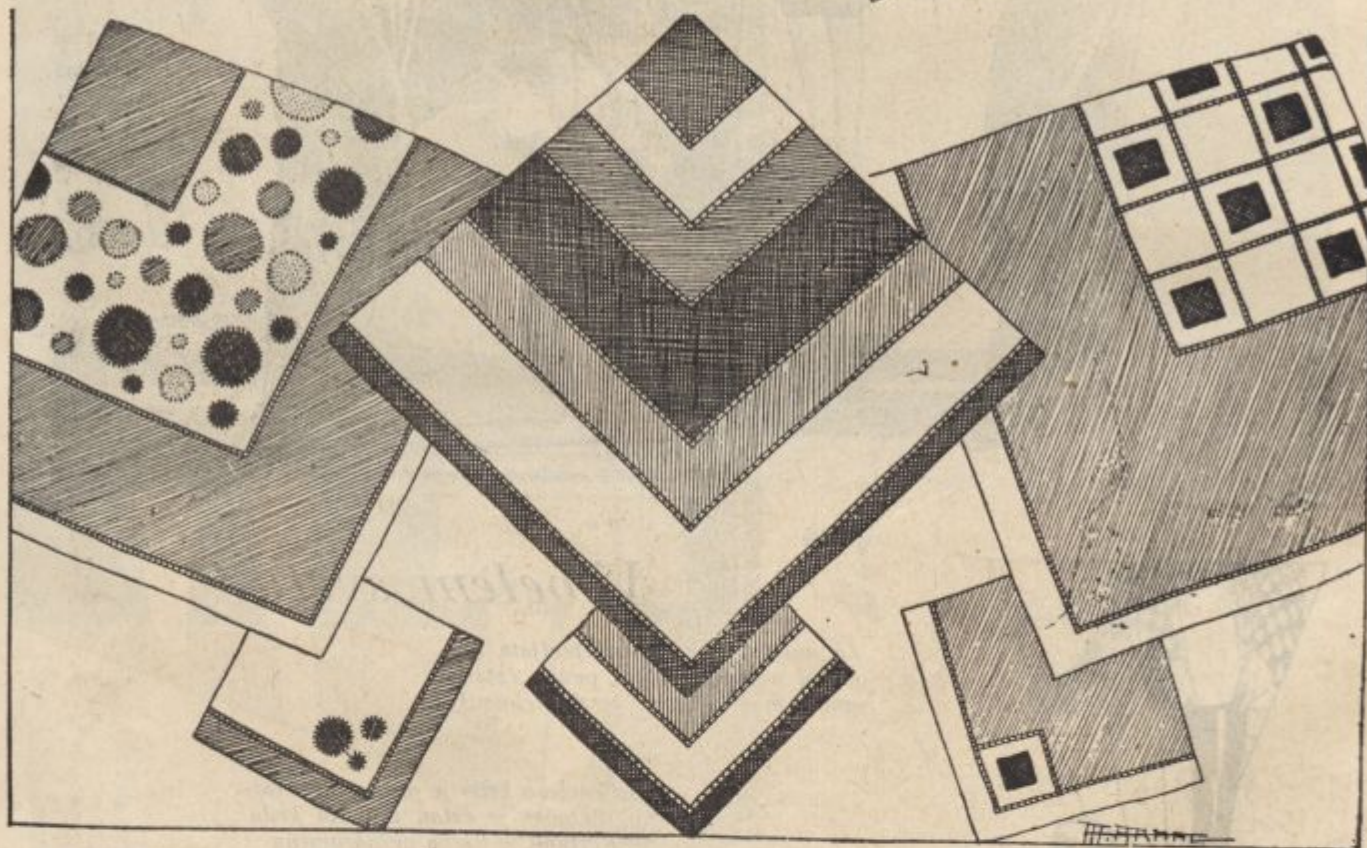

Klobuček iz črnega traku iz satena.

Velik klobuk zvončaste oblike iz črne klobučine, okrašen s sivim karakilom.

Barvasto namizno perilo

Spodaj na levi je garnitura iz belega lanenega linona z oranžnim ažurjem. Po širokem pasu iz belega linona so našiti krogi različne velikosti, neenaki in v raznih barvah, in obšiti z zračnim obodom.

Na sredi je platnena garnitura v več barvah; vsaka barva je pas zase in sešita z dvojnimi zračnimi obodom.

Na desni je namizni prt s prtički za čaj iz modrega platna, ki imajo belo sredino in bele robove. Srednji del je razdeljen z ažurjem na četverkotnike, v vsakem drugem četverkotniku pa je inkrustiran manjši četverkotnik iz modrega platna.

Vsak prt ima tudi svoje prtičke. Kakor vidite, je novo namizno perilo prav zanimivo, delo pa tudi ni komplicirano.

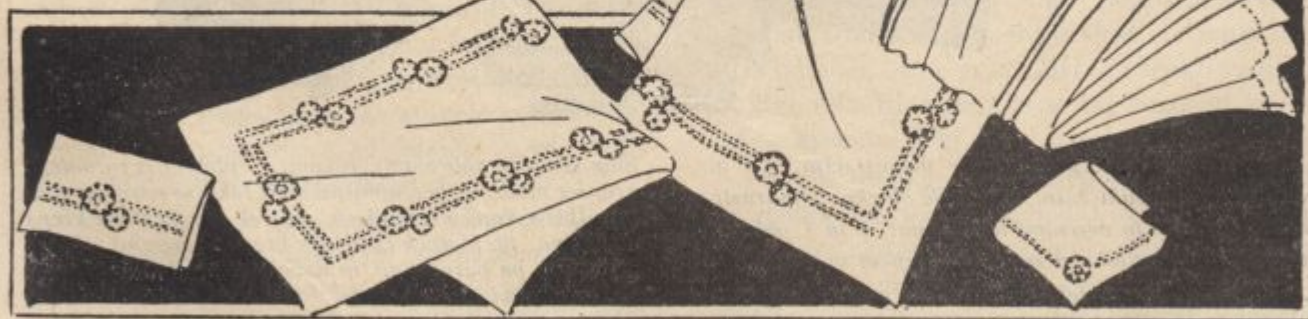
Zopet je moderno

Ze naše babice so imele v čislih perilo z ošitimi trakci (siksaki), pa tudi me nimamo vzroka, da bi ga zametavale. Ljubko je in starinsko ter spominja na nekdanje čase. Izredno moderno delo, ki se rabi v različne namene.

Iz teh trakcev se dajo lepo sestaviti razni okrasni motivi za perilo: vložki, trikotniki, zlasti pa zvezde v različni velikosti. S temi lepimi zvezdicami in ličnimi, a vendar preprostimi vložki olepšate ne samo otroške ovratnike in zapestnike, ampak tudi svoje lepo perilo (nočne srajce, kombinize), otroško perilo, namizno perilo (prte, prtice), in navsezadnje bi tudi ne bilo napačno, ko bi bilo tudi posteljno perilo tako okrašeno.

Delo je kar se da preprosto, samo lotite se ga! Če hočete, lahko tudi trakec same spletete.

Bala za naše malčke

1. srajčka iz tenkega platna z inkrustacijo čipk in luknjicami. Na sliki 2. in 3. spodnje obleke z inkrustiranimi čipkami in vezenimi luknjicami; 4. in 5. oblekca in srajčka z angleško vezenino (luknjice) in gubicami; 6. dolga oblekca za deklico iz batista z angleško veze-

nino, zobci in nabranimi čipkami; 7. plašček iz rožnatega krepa z modrimi vezenimi pikami; tako so narejeni tudi copatki; 8. čepica iz čipk; 9. plašček iz rožnatega krepa s pijejem; 10. plašček iz belega krepa z vezenimi pikami, belimi ali pa barvastimi, in nabranimi čipkami; 11. plašček z robčki.

Potočnikova Truda

Koroška povest.

Češko spisala Gabriela Preissova.

Prevedel Ivan Podgornik.

Rožnodolski učitelj Mirko Kovač se je zagledal s svojimi zasanjanimi očmi v okna, v katera je veter zaganjal goste snežene kosme, in dasi je bil v dobro zakurjeni šolski sobi, se mu je vendar zdelo, da ga strupeni mraz prav v dušo zebe. Zastonj je čakal na učence s hribov, zakaj otroci iz bližnje tvornice poljskega orodja, ki so ji vaščanje po domače rekli kovačnica, niso smeli v šolo, ker so začele tam razsajati osipice. Čas si je krajšal z italijansko novelo, polno barv, žarkov in cvetja, ki jo je bil že prej ta večer pričel. Danes jo je prečital do konca. Bil je ves zaverovan v tisto solnčno pokrajino, ki jo je bil še dijak prepotoval, in zdelo se mu je, kakor bi se mu bila nekaka tesnoba vselila v dušo.

Prvikrat ga je danes vznemirjalo, zakaj je morala prav njega zanesti usoda v ta skriti in odljudni kot sveta. Saj je imel vendar že od nekdanj tako gorečo, po jasnih dojmih in širokih perotih hrepenečo dušo, imel je tudi svojo mladostno častihlepno in se veselil težko pričakovanega časa svojega učiteljevanja, kakor da je v njem skrito božanstvo vsega dobrega, a glej, usoda ga vrže v to tesno koroško dolino, polno gozdnih senc, odtrganih skal in mračnih studentov, kjer je nad rožnodolsko občino, ki šteje komaj trideset števil, in njeno preprosto kovačnico više gori v hribih raztresenih le še nekaj tihih kmetij in kjer si lisice in kanje vsak večer kličejo lahko noč.

Z bridkostjo v srcu se je spomnil svojega prvega zvedavega pogleda v svet. Spomnil se je mesta, kjer je dokončal učiteljske študije in kjer je doživel veselje srečno prebitih izkušenj in prve zavesti, da je sam svoj gospod. Pred njegovimi napol priprtimi očmi so oživele živahne promenade, polne čebljanja, smeha in prešernih pogledov, razsvetljene trgovine, čedno počesane dekliške glave na oknih, gledališče in koncertne dvorane, kavarne s celo kopo listov, kratkočasni pogovori s prijatelji — vse to je bilo zdaj že tako daleč, daleč...

Na svojih sedanjih samotnih izprehodih ni videl drugega ko goličave, zasnežena ali pa blatna pota, barbarsko poslikane kapelice, kjer sta imela sveti Krištof in sveti Florijan tako

dolge palce kakor kazalce, in nič ko siromaštvo in neudobnost po ondotnih kmetijskih hišah. Toliko je slišal o lepih koroških pesmih, a tu jih ni čul še nikoli — so mar odletele jeseni z lastovkami vred, še preden je bil on prišel?

Iz prsi se mu je izvil globok vzdih, zakaj vendar mora biti on tako nesrečen, da mu v tej osamelosti ne zasije nobeno tako veselo upanje, kakover ga sme vsak mlad človek gojiti v svoji duši...

Nasmehnili sta se mu na njegovi življenski poti sicer že dve sladki ljubezni, ali obe sta se razpršili, kakor se razprši meglica, in mu zapustili v duši samo lep spomin. Prva je bila posvečena preljubki tovarišici, učiteljski kandidatki. On in ona sta bila skoraj enih let, oba sta živela v najskromnejših razmerah in oba sta si pomagala s poučevanjem. Oba sta bila vneta za vsako lepoto in oba sta gojila vse polno idealov, ki sta se ob njih skupno navduševala in ki sta v njih izkušala drug drugega prekositi.

Kadar sta tako stala skupaj na galeriji v gledališču ali pa na koncertih, ni bilo bolj vernih poslušalcev od njiju dveh, vsi lepi parki, izprehajališča in umetniške zbirke, vse je bilo njuno, najlepše dneve in večere je ustvarila usoda zanju, saj sta bila oba nedeljska otroka, rojena oba meseca marca. Govorila sta včasih resno tudi o skupnem domu, ki sta si ga tako lepo zamislila, kadar dosežeta svoj namen, in še o drugih lepih rečeh, toda deklica se je premislila in se nepričakovano vrgla v naročje že malo bolj priletne profesorja, ki je imel že pripravljeno toplo in vabljivo gnezdo. Pisala je svojemu dragemu, da se je zaradi svoje matere in dveh še nepreskrbljenih sestra odločila, da bo spremljala zrelega in značajnega moža skozi življenje...

Nazadnje ji tega še toliko zameriti ni mogel, zbudla ga je pa v njenem poslednjem pismu samo ena beseda, ki je ne more izlepa pozabiti, besedica »značajnega«. »Moj Bog, kakšni pa so ti mladi ljudje, ki se pehajo skozi življenje brez tuje pomoči, če ne značajni?« je trpko vzdihnil in živo občutil, kakor bi se bil postaral za več let — samemu sebi pa ni hotel zvest ostati.

Navzlic temu ga je vendarle pozneje omamila še druga ljubezen. Zagledal se je v hčerko imovitega zlatarja, gospodarja stare patricijske hiše, kjer je poučeval nje brata. Ujela ga je v nevidno mrežo svoje naklonjenosti kakor v

jarem suženjstva, kar ga je napol osrečevalo, napol mučilo. Mirko Kovač je sicer dobro vedel, da ona s svojimi čudnimi muhami trpinči svoje vanjo slepo zaverovane starše, ali trajalo je precej časa, preden je spoznal, da hoče zasušniti tudi njega. Uprl se je, hotel jo je premagati z orožjem, ki ga je tudi ona znala tako spretno sukati, z ljubeznijo, premagati s trdnim, pametnim stališčem, ali vse zastonj. Domislil se je besed očeta zlatarja, ki je včasih zaradi muhaste hčerke potožil, češ da se mu zdi, kakor da se ji vzlic njeni vsestranski nadarjenosti in še dokaj blagemu srcu kakšenkoli malo zvrtil v glavi pa hoče vse domače strahovati, in te besede so Mirku v tej zmedi trpeče ljubezni brnele v ušesih kot zadnje svarilo. Poznal je samega sebe in se zavedal, da ni tako mehkega značaja, da bi se dal kar tako upogniti, spoznal je, da bi se v tej hiši, kjer so mu bili sicer vsi na moč naklonjeni, razvila prej ali slej tragedija njegovega življenja, in je imel v sebi dovolj moči, da se je iztrgal iz ugodnega objema imovite družine in svoje zapravljenе druge ljubezni...

Dal se je namenoma premestiti daleč, v kraj, ki se zanj nihče izmed njegovih tovarišev ni maral potegovati, in vsi njegovi lepi spomini so izplahnili, kakor bi imel v svoji vihravi mladosti že petdeset let...

Sanjal je že tedaj večkrat o nekaki tolažilni moči dobrega dela, ki ga čaka v skritem kotičku njegove domovine... Imeli so na učiteljskem profesorja pesnika blagega spomina, ki je svoje učence z besedami, segajočimi do srca, rad pošiljal kot dobre božje delavce križem slovenskih pokrajin, da bi podvzivali kakor škrjančki v zarji novih dni svoje brate in sestre k boljšemu spoznavanju življenja... V čisto neznanem, pozimi tako rekoč izumrlem kraju in ob težavnem poučevanju na ondodni enorazrednici mladi učitelj še sam ni vedel, kako bi se lotil tega svojega poslanstva. Imel je za zdaj samo tri prijatelje, mladega župnika Horaka, potem krojaškega pomočnika Klančnika, ki je nedolgo tega prišel od vojakov in je bil že nekaj bolj zaveden, pa tudi z gostilničarjem Obilčnikom se je dala govoriti pametna beseda, ali ti so mu bili preveč od narok, ker so bili vsi precej daleč od šole, z najbližjimi štirimi gospodarji in s kolarjem, ki so bili v njegovi sosesčini, pa se ni dalo veliko ali skoraj nič govoriti, vsi ti so se delali, kakor bi jim nikdar ne preostajalo časa za kak pomenek,

samo ob nedeljah in praznikih so se radi shajali v gostilni pri kvartah ali pa na kegljišču.

Najbližji prijatelj je bila mlademu učitelju v takem slabem vremenu, kakršno je bilo danes, njegova postrežnica Barba. Bila je vdova po orožniku in je bila še vedno ponosna na svojega pokojnega moža, ker je bil nekoč rešil tri ljudi iz gorečega poslopja. Zato jo je tudi župan rožnodolske občine priporočil samskemu učitelju za pospravljanje šole in njegove sobe, češ da je kaj pripravna ženska, ki vedno ve, kaj se spodobi. Kuhinjo in drugo sobo je učitelj prepustil starikavi Barbi vse dotlej, dokler si sam ne ustanovi svojega domačega ognjišča. Barbin edini sin je bil tudi orožnik, zaradi česar se je Barba silno zazdela, in je včasih, kadar ga je službena pot zanesla v te kraje, pri materi tudi čez noč ostal.

V veliki šolski sobi se je zbralo k vpisovanju pet in trideset otrok od petega do polpetnajstega leta. Zastonj je učitelj opozarjal pri tem ali onem učencu na neprimerno starost, nazadnje je vendarle sprejel vsako dušico, ki se je priglasila, že zaradi tega, da bi bilo število vpisanih otrok večje in bi se tako uresničilo upanje prejšnjega učitelja, da dovolijo morda še drugi razred z učiteljico. Ta bi privabila zaradi ženskih ročnih del v šolo več otrok, zlasti deklic, ker se je okoličanskim materam zdelo učenje ročnih del veliko več vredno od vsega drugega učenja.

Nekateri otroci, ki so poprej hodili v dve uri oddaljeno Podrago, so znali že kolikor toliko čitati, pisati in računati, novinci pa so se mu večkrat iz razposajenosti poskrili pod klopi. Zato je mladi učitelj ločil svoj razred v tri oddelke in razdelil učno snov v tri skupine.

Včasih ga je njegova trojna naloga silno utrudila, tolikanj bolj, ker mu je ostajala večina otrok tudi čez poldan v šoli in mu je hrup in šum motil še tisto malo oddiha, kar ga je imel. Ali tolažila ga je ponosna samozavest, ki jo je zajemal še iz dijaških idealov, da je v tem otroškem kraljestvu vendarle on — vladar. Danes pa je bil kralj brez podložnikov...

V šolsko sobo je primotovilila postrežnica Barba, da bi zopet naložila v peč.

«Zunaj se pa danes vrage gonijo,» je izpregovorila Barba, «in ta vejavica mi kar ogenj duši. Ali ni tukaj malo premrzlo, gospod učitelj? Moje stare kosti tega že skoraj več ne čutijo.»

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Prva vzgojiteljica človeka je bila in bo mati. Kajti kjer Bog sam ne more biti, tja je postavil mater, to je ob zibelko.

Prva vzgoja je zgolj telesna. Komaj se izvije novorojenček iz materinega naročja, pride takoj v kopel. Kopel se potem vrši dan za dnem. S kopanjem se krepí otrokovo telo, ki se začne s tem že vzgajati k snagi. V tem času, ko dete še ne razume govorice, je materi pri vzgoji edina, a nema pomočnica navada. S tem, da se otrok redno vsak dan ob določenem času koplje in previja, se navaja k snagi, k redu pa s tem, da mu mati daje redno hrane in ga redno deva spat.

To so prvi pogoji telesne nege in telesne vzgoje.

Komaj pa začenja dete slediti z očmi materinim kretnjam, umevati njene besede, še preden začne samo brbljati, se začenja že tudi njegova duševna in srčna vzgoja. In kdo naj bi bil v tej nežni dobi boljši vzgojitelj, če ne ljubeča in skrbna mati.

Njeni pogledi, njene kretnje, njeno ljubeče milovanje, vse to so neizbrisno vtisne v otrokovo dušo. Vera, ljubezen do bližnjega in usmiljenje do živali se vcepijo že v tej nežni dobi detetu v srce.

Da bi se vse matere vedno tega zavedale! Kajti z dobrimi lastnostmi, ki človeka blažijo in osrečujejo, gre vzporedno prav toliko slabih lastnosti: sovraštvo, maščevalnost in krutost.

Čim začenja dete razumevati govorico in poizkuša govoriti, se začenja njegova vzgoja pravične izgovorjave besed, hkrati z resnicoljubnostjo in vljudnostjo.

Tu mati lahko mnogo greši, ako pači besede. V tem času se začenja v otroku vzbujati gizdavost, samoljubje in želja po hvalisanju, ako mati ni dovolj previdna in razumna. Ona ne sme otroka pretirano lišpati, občudovati in hvaliti, posebno ne vpričo tujih ljudi. Še več kakor mati, grešijo na to stran po navadi razne tetke. Nobena slaba lastnost se tako hitro ne razpase kakor gizdavost in samoljubje. Ta razvada ni nikjer umestna, pri otroku pa najmanj. Otrok mora biti prisrčen, naraven, a ne marioneta.

Dobra mati utira s pravilnim postopanjem svojemu otroku pot v nadaljnjo vzgojo, ki jo morajo pozneje poleg matere prevzeti še drugi činitelji, to je šola.

Dobra domača vzgoja olajša otroku njegov vstop v svet, olajša pa tudi učiteljstvu delo.

Dobro vzgojen otrok pridobi na mah naklonjenost svoje nove okolice in učiteljstva. Vendar mora mati vzgojiteljica tudi sedaj še paziti na otroka in njegov razvoj, da ne zapade vplivu slabih tovarišev.

Z vstopom v šolo je postavljen otrok na prvo preizkušnjo, in ga skoraj ni otroka, če je še tako dobro vzgojen od doma, ki bi imel dovolj odpora proti zapeljivostim pokvarjene tovarišije; vendar ga bo tisto, kar mu je mati vcepila v srce, močno varovalo pred tujim vplivom.

Otroški kotichek

Kadar čitam knjige Zofke Kvedrove, se mi zdi, da ji je najlepše misli, najgloblja čustva, najnežnejše besede vdihnili njena materinska ljubezen. Kako zelo je bila otrok z otroki, kadar je vzgajala svoje tri hčerke, kadar se je igrala z njimi, kadar je čustvovala z njimi čisto po otroško! In tako je dosegla, da je otroška duša, samo navidezno plitka, razgrnila prednjo svoje globine, v katerih so bili zakopani drobni biseri. Mati jih je izkopala, izluščila in jih dala vsem materam, da jih prebirajo.

V vsaki otroški duši so zakopani taki biseri. Samo vsaki materi se ne zdi vredno, da bi jih izkopala, ali pa se ji zdijo premalo svetli, da bi jih pokazala drugim. Revija «Žena in dom» si je med drugimi naredila tudi to nalogo, da bo zbirala te bisere otroške modrosti in jih priobčevala.

Vahimo vas, da pošljete s sliko svojega malčka tudi kak originalen njegov domislek, kak biser, četudi še neizluščen, da ga priobčimo.

*

Sport.

Desetleten čehak je rekel teti, ko se mu je rodil peti bratec: «Ako pojde to tako naprej, bomo imeli kmalu svoje lastno moštvo za žogobrc!»

Glava jo boli.

— Čemu se pa jokaš, Olgica?
— Ker me glava boli, in danes kakor zanalašč ni šole, da bi mogla zaradi tega doma ostati.

Za razvedrilo.

«Mama, veš, da je naša mačka prištedila mnogo denarja za kanarčkovo prehrano?» — «Odkod pa to veš, dete?» — «Ker je kanarčka požrla!»

ŠIVANJE

Kako si lahko gospodinja kaj prihrani

Večkrat se pritožuje gospodinja, da ji je šivilja pokvarila obleko. Vzrok je tehten, kajti blago je drago, krojačica zahteva plačilo, gospodinja pa kljub temu nima obleke, ki bi jo z veseljem oblekla. Kako pametne so tiste matere, ki poskrbe, da se hčerke izuče v šivanju. Ni potreba, da bi si s šivanjem služila kruh, že s tem, da urejuje domačo garderobo, prihrani čas in denar. Težko je dobiti dobro krojačico, ki ni pretirano draga, in kako dolgo je treba kakšenkrat čakati, da izorši naročilo. Otroške oblečke, domače in lahke letne obleke, ki so kaj preprostega kroja, si skoraj vsaka gospodinja lahko sama sešije. Seveda ne sme začeti s promenadno obleko! Ko so otroci majhni, jim šiva majhne oblečke, in potem vedno večje, tako da niti ne opazi, kdaj se je priučila šivanju.

Revija »Žena in dom« si je nadela nalogo, da bo pomagala gospodinjam s praktičnimi nasveti v šivanju. Preskrbela jim bo na željo kroje po merah, ki jih bodo poslale uredništvu, tako da se bodo lahko same lotile šivanja, kolikor jim bo v to dopuščal čas.

GOSPODINSTVO

Kako pripravim pojedino

Srbski častniki so se hitro po prevratu pritoževali, da nimajo v Ljubljani dostopa v družine. Stanovanjska tesnoba pri nas pač ne pospešuje družabnosti. Ta je mnogo bolj razvita n. pr. na Francoskem, kjer gospodinja skrbi za to, da se gostje ne dolgočasijo. Gospa De Maintenon (1635—1719), dokler je bila še žena polomljenemu romanspisu Scarronu, je znala manjkajočo pečenko nadomestiti z dovtipom ali prijetno zgodbico, z »atiško soljo«, tako da so bili vsi povabljeni očarani. Ali pa nedavno umrla gospa Aubernonova, ki je imela poleg svojega krožnika vselej zvonček, da je mogla trajno voditi pomenek med omizniki. Slično pozornost je posvečala zabavnemu delu pri gostijah pisateljica Genlis (1746—1831), ki v svojih »Spominih« omenja takšno skrb tudi pri gospe Neckerjevi. Ta je nekoč povabila markiza de Chastelluxa, ki je prišel precej pred pred določeno uro. Zato je moral čakati v salonu. Med hojo zapazi pod naslanjačem drobno knjižico. Pobere in bere, misleč, da gre za kak osnutek romana. Bila pa je priprava za večerjo tistega dne. Zapisek je vseboval vse, kar naj bi gostiteljica povedala najodličnejšim osebam. Članek o njem se je glasil: »Vitezu Chastelluxu bom govorila o Javni blaginji in o Agatiji. Prvo je njegov spis o sodobnih dogodkih, drugo pa komedija. Z gospo d'Angivilliersovo se je namenila čebljati o ljubezni, z akademikom Marmontelom pa o slovstvenih vprašanjih. Skratka, razgovor za ves večer je bil premišljeno naznačen.

Ko je prečital, je Chastellux porinil knjižico zopet pod fotelj. V tem pride sluga, češ da je gospa pozabila v salonu svoje »tablice« in ji je nesel omenjeni zvešček.

Neckerjeva ni slutila, kaj se je zgodilo z njeno tajno. Chastelluxu se je zdelo pojedina imenitna. Pohvala njegovih dveh spisov ga sicer ni več mikala, pač pa se je zabaval, videč, da gospodinja dobesedno ponavlja, kar si je bila prejšnji dan načrtala. Čuditi se je moral njenemu sijajnemu spominu in negi, s kakršno je bila vsa prireditvev preudarjena. Neckerjeva je imela dobro metodo. Če jo želite posnemati, morate seveda paziti, da ne pozabite svojih tablic v salonu. P. G.

KUHA

Razdelitev dela pri kuhi

Prepmisli in določi že prej ta večer, kaj boš drugi dan kuhala, kaj boš potrebovala, da lahko zgodaj nakupiš, kar bo treba.

Kupi le dobro blago, tudi če ima višjo ceno. S tem se vedno prihraniš. Ako kupiš prvovrstno meso, dobiš manj kože, loja in žil. Prvovrstno meso je okusnejše in izdatnejše, ako ga vzameš 40 dkg, ti zaleže več kakor pol kilograma drugovrstnega. Prvovrstna moka je nekoliko dražja, a izdatnejša in okusnejša. Pecivo iz dobre moke se vedno posreči, lepo vzhaja in naraste.

Ako le mogoče, kupi glavne potrebščine v večji množini za ves mesec ali vsaj za en teden skupaj. S tem prihraniš na času. Blago dobiš lepše, ker te trgovec bolje postreže, ako vzameš več naenkrat, kakor pa v majhnih količinah za vsak dan sproti.

Kupuj v prometnih, solidnih trgovinah, kjer veš, da je blago sveže. Kar kupiš, plačaj, če kolikaj moreš, sproti.

Kuha. S kuhanjem začni vsak dan o pravem času. Zato moraš natančno vedeti, koliko časa se mora vsaka jed kuhati, da je dobra. Preden začneš kuhati, imej potrebno kurivo pripravljeno, da ti ga ne bo treba prinašati med kuhanjem iz drvarnice. Preden zakuriš, imej pripravljeno, kar misliš kuhati. To velja v prvi vrsti za zelenjavo in sočivje. Ko zakuriš in dobro zagori, naloži prvič precej, da se štedilnik hitro segreje in ti juha in voda za prikuho hitro zavre. Potem pa dolagaj pomalem, da ti vse polagoma vre, se peče ali duši. S kurivom bodi preudarna in varčna, ker sicer lahko veliko brez potrebe požgeš, bodisi da kuhaš z drvi in premogom ali pa na plin. Ne zaneti prezgodaj, ako ni potrebno. V dveh urah in pol je normalen obed skuhan.

Imej na štedilniku stalno lonec tople vode, ki jo potrebuješ za zalivanje jedil, da ne zalivaš z mrzlo.

Za juho vzemi takoj pravo mero vode, zakaj ako hočeš imeti dobro juho, je ne smeš med kuhanjem zalivati, ker moraš paziti, da ves čas polagoma in neprestano vre. Vreti mora pa najmanj dve uri, da je meso mehko in juha okusna. Na osebo se računi nekako deset dekagramov mesa in dobrega pol litra juhe. Kadar juha zavre, deni vanjo ostrgano in prerezano korenino peteršilja, košček zelene, korenček, por ali čebulo, nekaj zrn popra. Tudi košček podzemeljske kolerabe, storž ali rebra od zelja, pa tudi drobnjak izboljšajo okus juhe. Ako hočeš dobro juho, vzemi za privago rahlih kosti, košček jeter ali vranice ter deni vse kuhati v mrzlo vodo. Ako pa hočeš, da je meso okusnejše in sočnejše, ga vloži namesto v

mrzlo, v vrelo vodo. Seveda juha potem ni tako okusna in močna. Pen z juhe nikar ne posnemaj, ker se itak med kuhanjem vsedejo na dno.

Praden juho zakuhaš, potegni lonec na rob štedilnika, da preneha vreti in se poleže. Nato jo precedi v drugo posodo, in sicer toliko, kolikor je je treba, da zakuhaš. Meso pa pusti v prejšnji posodi, dokler ga ne daš na mizo.

Zelenjavo dobro osnaži, vse kar je nezdravega in nesnažnega vmes, izloči, operi jo v več vodah do čistega, ocedi in deni v vrelo, slano vodo kuhati. Kolerabice, repica, rdeča redkvice in zelje rade grenijo, zato te prikuhe najprej popari in vodo ocedi, šele nato jih deni v drugo čisto, vrelo vodo kuhati. Varčna kuharica odcedek kuhane zelenjave porabi lahko za v oblikah kuhani krompir.

Krompir in gomoličasto sočivje operi, preden ga olupiš ali ostrgaš, olupljeno operi še nekolikokrat v čisti vodi.

Od zelja, ohrovtu in kolerab izreži storže in debela rebra, preden jih zrežeš na drobno. Špinačo preberi in operi do čistega, preden jo deneš kuhati. Ko dobro prevre, jo takoj ocedi, drobno sesekljaj na deski ali pa pasiraj skozi mesni strožek.

Glavnata solata se razreže na večje kose, motovilcu odstrani korenino in rumene liste, endivijo pa zreži na drobno. Pri kumarah je treba oba konca odrezati, ker rada grenita.

Od stročjega fižola odreži konce, in odloči nitko. Peski ne poreži korenin pred kuhanjem, ker sicer izteče sok in barva iz njih.

Močnata in mokasta jedila (ječmen, suhi grah, kaša, zdrob, močnik in drugo) se rado prismoji, kakor tudi prikuhe s prežganjem. Prismojena jed je skoraj neužitna zaradi slabega okusa in duha, zato je treba na take jedi prav posebno paziti. Če pa se že zgodi nesreča, preloži jed nemudoma v drugo čisto in mokro posodo, ne da bi prej kaj premešala. Na ta način duh in okus po prismojenem izpuhti. Prejšnjo posodo pa hitro napolni z mrzlo vodo, da se prismojena jed brez škode za posodo počasi odloči od dna.

Najlepši okras doma so cvetlice

Toda za vsako cvetlico — primerna vaza.

Živobarvne, dišeče cvetlice poživijo tudi najbolj pusti prostor. Toda ljudje radi veliko greše nad cveticami na škodo njih lepote in trajnosti. Ali more ostati šopek cvetja dalje časa svež, če je stlačen v ozko posodo, v kateri je le malo vode? Ali ni smešno videti, če mole tri lilije na dolgih stebelcih iz nizke trebušaste vaze? Le primerna posoda povzdigne cvetlice do prave veljave. Dolga, ozka vaza je samo za posamezne cvetlice, bujen šopek pa zahteva veliko posodo, ki ustreza slogu in višini cvetlic. Nikdar pa ne sme biti šopek tako velik, da bi se lahko vaza prevrnila.

Kako se popravijo zavihki pri rjuhah.

Pri rjuhah se, kakor vemo, obrabi po navadi najprej zgornji konec, ki je zavihan čez rjuho (zavihek). Kadar je ta konec ogoljen in raztrgan, ni treba drugega kakor da

si kupiš nov vložek, obrneš rjuho tako, da je spodnji konec, ki je bil doslej pri nogah, zgoraj, jo prerežeš na tem koncu 11—12 cm od roba in vsižeš novi vložek. Zdaj je treba samo še razplezani del, ki je zdaj pri nogah, popraviti in pošiti, in rjuha ti zaleže za novo.

Poškodovane pralne vezenine.

Če se ti vezenina pri perilu razpleza, vzemi, kakršna je pač vezenina, košček valencienneske čipke ali pa kake druge vezenine (ni treba, da bi bil enak vzorec), ga primerno prikroji, podloži pod raztrgano mesto in ga prišij na stroju vse skrižem (tenka nitka, majhni šivi). Polikaj, in komaj se ti bo še poznalo raztrgano mesto, vezenina pa ti odleže še za nekaj časa.

Ponošenih zavratnic ne meči proč!

Osnaži zavratnico dobro z bencinom in razparaj oba konca. Izreži poškodovani kos iz širšega konca in vstavi s prav drobnimi šivi na njegovo mesto odrezani ožji konec. Izrezani slabi del pa prišij na ožji konec (namesto njega vzameš lahko tudi primerno svilo). Potem vse skupaj, zlasti šive in vlogo, zmoči in z nasprotni strani dobro zalikaj. Končno sešij zavratnico lepo na roko, in tako dobiš iz stare novo, ki se ji niti ne pozna, da je bila popravljena. Oba, ti in tvoj mož, bosta kar ponosna na novo zavratnico.

Moderna koloristična tehnika

Kadar si urejamo stanovanje, izkušamo staro in obrabljeno pohištvo nadomestiti z novim. Če hočemo dati svojemu domu primerno toplino in ublažiti hladnost sodobnega pohištva, moramo poskrbeti za primerno slikovitost blaga, iz katerega napravimo zastore, senčnike in blazine in s katerim preoblečemo stole in fotelje. S slikovitimi blagovnimi vzorci damo stanovanju življenje. Zato imajo barve na pohištvenem blagu velik pomen.

Današnja moda prepušča precejšnjo svobodo individualnemu okusu, zato imajo gospodinje z umetniškim občutkom veliko priložnosti, da pokažejo pri izbiri blazin, zastorov in pohištvenega blaga svoje praktično znanje.

Tudi koloristična tehnika se je prilagodila sodobnim zahtevam in se danes barva pohištveno blago na več načinov. Najmodernejši način slikanja je tako zvani brizgotisk, ki nadomešča tkanje in tiskanje ornamentalnih vzorcev na svilo in druge tkanine. Brizgotisk omogoča najlepše barvne efekte z bajnimi prehodi in niansami. S tem brizgalnim slikanjem se da slikati ne samo na vse vrste tkanine, temveč tudi na porcelan, steklo, pločevino, les, usnje, papir itd. V zadnjem času so se ustanovili po vseh večjih mestih umetniški ateljeji za slikanje z brizgotiskom. Tak umetniški atelje je otvoril v Ljubljani gospod L. Matjan, ki je pridobil za izvrševanje umetniških osnutkov priznane umetnike in umetnice. V prodajalni na Sv. Petra cesti št. 8 ima stalno razstavo vseh vrst blazin z modernimi in narodnimi ornamentami, senčniki, šale, paravane, zastore itd.

KOTIČEK ZA ZDRAVJE

Kako čuvaš svoje zdravje in utrjuješ svoje telo

Predvsem bodi zmeren v jedi in pijači. Jej ob določenem času, ne jej prenašlo in ne preveč; s preveliko množino hrane obtežiš svoj želodec, ki je ne more prebaviti in zato oboli. Kdor prehitro je, slabo prežveči in se hrana ne utegne v ustih s slino dovolj pomešati, zato jo želodec težko prebavi. Zdrav želodec je pogoj za zdrav organizem našega telesa. Kdo se ne spominja stare špartanske pripovedke iz šolskih čitank o želodcu, ki se je uprl in ni hotel več delati, pa so zato opešali vsi ostali udje. Ako naš želodec ni v redu, nas boli glava, noge so težke, vse telo je utrujeno, z eno besedo: bolni smo. Želodec si pokvarimo največkrat z nezmernostjo. Več ljudi oboli na želodcu zaradi prebivane hrane, kakor od gladi. Želodcu pa škodujejo tudi pokvarjena živila in prehlajenje.

Najbolj zdrava pijača je voda. Biti pa mora čista in ne premrzla. Razgret človek ne sme piti. Mora se prej nekoliko ohladiti. Voda, zmešana s sadnimi soki (iz malin, ribeza, limone in oranž, pa tudi iz bezgovega cveta), je hladilna in zdrava.

Neguj zobe. Trdni in zdravi zobje so zdravju potrebni, ker z njimi grizeš hrano, da jo želodec lažje prebavi. Ljudje, ki imajo slabe zobe, navadno bolehalo na želodcu. Zobe je treba vsak dan najmanj po enkrat s ščetko osnažiti, usta in zobe pa po vsaki jedi izplakniti, kajti jedi, ki ostanejo med zobmi, začno gniti, kvarijo zobe, povzročajo v ustih slab okus in neprijeten duh. Če si hočeš ohraniti zdrave zobe, se varuj prevročih in premrzlih jedi in pijač. Od vestnega zobnega zdravnika si daj pregledati zobe vsaj vsakega pol leta, da ti vsak načetek takoj popravi. Če boš tako ravnala, te zobje ne bodo nikdar boleli in nobenega zoba ti ne bo treba izdirati. S pravilno nego si ohraniš v pozna leta dobre zobe.

Oči si pokvariš, če preveč čitaš in pišeš, šivaš in vežeš. Kvariš si jih tudi, če vse to delaš ob premočni ali pa preslabi razsvetljavi. Ne delaj v mraku takih del, pri katerih si moraš oči napenjati in utrujati. Prav tako je škodljiva tudi premočna svetloba. Ne beri med hojo in vožnjo in tudi ne med jedjo. Ne delaj predolgo takih del, ki utrujajo oči, ampak daj, da se bo oko zdaj pa zdaj malo odpočilo s tem, da pogledaš v daljavo ali pa v zelenje; to dobro de očem. Ako ti vid peša ali pa ti pred očmi migota ali če se ti oči solzijo, pojdi k zdravniku. Ne rabi naočnikov brez zdravnikovega predpisa. Večkratno umivanje oči z mlačno vodo, kameličnim ali janeževim čajem krepi vid. Čuvaj luč svojih oči kot neprecenljiv dar božji.

Kakor oko, tako je treba paziti tudi na uho in ga negovati. Izmiš si ušesa vsak dan. Ne bezgaj v uho s kakim ostrim predmetom ali celo s svinčnikom. Varuj se prehlada in prepiha, kajti oboje lahko povzroči težko obolenje ušes. Vnetje ušesne mreže je navadno posledica močnega prehlada in uniči včasih celo sluh. Ako si otrok zamaši kaj v uho, ga pelji k zdravniku, nikoli pa ne izkušaj sama pomagati, ker uho lahko še bolj zamašiš. Redno izpiranje ust in nosne votline s prekuhanano slano vodo jači sluh.

Kje Vas boli?

(Kratek leksikon bolezni.)

Absces (tvor).

Znaki: Pordečena koža, oteklina, bolečine pod kožo, kljuvanje.

Nega: Na oteklo mesto polagaj vlažne obkladke z razredčeno očetno-kislo glino (eno žlico na liter vode), čez obkladek grejačo (toplotno steklenico). Če je tvor na udu (roki), privežimo ud visoko. Če se tvor odpre, ga očistimo pazljivo z absolutnim alkoholom, da ne nastanejo v njegovi bližini drugi.

Apetit (slast, tek).

Najprej premislite, kaj je vzrok pomanjkanju teka. Morda vas kje kaj boli? Ali je prebava v redu? Ali je jezik bel? Ali ste zaužili jedi, ki vam ne prija? Morda se tudi premalo gibljete in ne hodite na zrak?

Zdravljenje: Odstranitev temeljnega vzroka.

Astma (naduha).

Znaki: Napadi tesnobe, bolečine v prsih, težka sapa z glasnim, piskajočim hropenjem, modrikast obraz, občutek straha (velikokrat ponoči).

Nega: Svež zrak, masaža, črna kava. Najbolje pa je, da greste takoj k zdravniku.

Bljuvanje.

Ako izbljujemo zaužite jedi, je to večinoma znak akutnega črevesnega katarja. Večkratno bljuvanje zjutraj na tešče je prvi znak pričenjajočega se materinstva. Bljuvanje krvi (temnordeča): krvavenje iz želodca, rana na želodcu. Svetlordeča in penasta kri je znak krvavenja iz pljuč.

Bljuvanje krvi.

Znaki: Bljuvanje temnordeče, z ostanki jedil pomešane krvi.

Nega: Bolnik naj leži popolnoma mirno v vodoravni legi v postelji. Na prsa mu denite vrečko z ledom. Jé naj nič ne, dokler ne pride zdravnik.

Bronhialni katar.

Znaki: Izpočetka suh, naporen kašelj z nekoliko sluzastim izmečkom, pozneje olajšan kašelj z gnojnim izmečkom.

Negovanje: Lezite v posteljo, pijte vroče pijače (čaj, kuhano vino, vročo limonado, vroče mleko) in si napravite mlačen ovitek okoli prs. Majhne otroke, ki so zboleli, vzemite zdaj pa zdaj v naročje in jih nosite, odrasle ljudi pa pustite, da sedijo v postelji po nekaj ur. Potem pa počakajte, kaj poreče zdravnik.

(Dalje prihodnjič.)

So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico
„PROJA“!

FOT. KIESEL
BLN.

*Filmska zvijezda zaslugom Elida -
Daisy d'Or*

*otkrivena je prije tri godine
po Elida reklamama.*

ELIDA SHAMPOO

LEPOTIČJE

V. B.:

Lepo ali moderno — kaj je važnejše?

Poglavje o lepotilih, deški frizuri in lepih obrazih.

Kaj je prav za prav lepo? Ali je modro lepo? Nič lepše od vsake druge barve, bi si človek mislil. Pa naj le postane modro moderno: pri tisti priči bo ves svet zaglal, da je modro lepo, prelepo, in ves svet si bo želel in kupoval modre obleke. So ženske, ki se leta in leta nihče ne zmenj zanje, ker še ni prišel na vrsto način njih lepote; nihče pač ne mara priznati, da so na svoj način lepe, — če pa imajo srečo, pridejo tudi one na vrsto in postanejo moda. Dandanašnje lepote bi bili naši dedje zametavali in bi ne mogle dobiti moža; in če pogledamo fotografije lepotic od predvčerajšnjega dne, se moramo smejati. V tistih korzetih, umetnih kitah, nabuhnjenih frizurah in prašnjih vlečkah ne zasledimo lepote takratnih žensk, ampak vidimo samo komiko. Je že tako: ženska je lahko lepa z modo, pa tudi brez mode. Ampak proti modi, nak, to ne gre.

To se vidi kakšenkrat kot komičen efekt v glumah in burkah; čedno dekle vtaknejo v grde, nemoderne cunje, potem pa z njo na oder. Ves svet se krohoče, nihče ne reče ali misli: kakšen čeden nosek pod ogoljenim slamnikom, kakšno lepo čelo se skriva pod brezokusno frizuro in kakšne lepe noge v volnenih polžkastih nogavicah! Absolutna lepota je pač redka, pojmi o njej so napol konvencija, navada, nekakšen kompromis z okusom tistega časa in kraja. Zato pač ne sme prezirati mode, kdor hoče ugajati; nekaj je pač treba tej tiranski dami na ljubo storiti, tudi če človek ni popolnoma zadovoljen z njo. Če je pa kdo kolikor toliko obdarjen z lepoto, mu seveda ni treba, da bi se dal od mode popolnoma podjarmiti. Čim značajnejši je obraz, tolikanj več lahko izgubi, ako svojo posebnost modi na ljubo zaduši.

Kakršna je moda dandanes, je prav za prav precej lahko biti človeku lepemu. Ona zahteva nekaj samo od telesa. Ona zahteva samo zdravo, nepokvarjeno, strumno postavbo. Podbradkov naših mamic, zalitih členkov, lenega špeha, ne, tega moda dandanes ne trpi. Sicer se je pa odrekla marsikateri zahtevi, ki jo je poprej stavila. Ni treba več «klasičnih» potez, nasprotno, pikantno in nepravilno je priljubljeno. Nobenih snežnobelih pleč več, nobenih rdečih lic, nobenih bujnih kodrov, nobenih drobnih nožic — in kar je bilo stoletja in stoletja potrebno za lepoto. Kdor je zagorel (kar je bilo prej sramotno), ga vse zavida. Kdor ima velike roke in noge, lahko napravi vse to, če še zna prav obleči, jako mikavno. Redki, kratki lasje se postrižejo, gosti, dolgi, žal, tudi!

Tukaj je n. pr. točka, kjer je človek lahko tudi brez mode lep. Naj bodo bujni lasje še tako nerodni, luksuz za delovno ženo, nepraktični, vse res! Ampak lepi so pa le še vedno. Nasprotno: ne vem, če je zdaj več žensk, ki bi se jim današnja frizura ne podala in jih kazila. Prirezani lasje padajo skoraj vedno naravno in se zato dobro podajo, ne glede na to, ali so gladki ali skodrani. In potem nudi moda ženski še nekaj drugega, kar je veliko vredno: ženska se lahko popravi. Ni da bi se morala, o ne, tega ni tako umeti — ampak

sme se. So drobni, nežni, blede obrazki, ki čudovito zacveto, če se lice nekoliko pordeči. Je neka vrsta dekorativne lepote, ki to naravnost zahteva. Tudi lepotni predpisi rokokoja ali pa japonski okus zahtevajo, da se obraz vidno preslika in prenaredi. Ampak to je kočljiva umetnost; samo res lepi obrazi, samo res okusne roke smejo to narediti. Sploh pa ob modi, katera se ozira na to, kar je naravnega, ženski ni težko kazati zdravega videza. Negovano telo, veder, prijeten obraz — več skoraj ni potreba, da je človek lep ali vsaj čeden. In še nekaj, na kar se ne sme pozabiti: lepota ni samo oblika, ampak vsebina. Lepota mora prihajati ododnotraj, iz lastnega, najglobljega bistva, dokoder ne seže nobeno umetno lepotilo in nobena moda.

ŽENSKI POKRET

«Dimanche-Illustré» daje zadnje čase vprašanja, na katera smeš odgovoriti kvečjemu v 30 vrsticah. Četrto se je glasilo: Je li vojna pospešila žensko emancipacijo, itd.? Nagrado je prejel Alfred Carlier za naslednje misli: «Osamosvojitve ženske je družaben pojav širokega razmaha, čigar početki segajo daleč nazaj. Vojna mu je dala zgolj novo pobudo, ustvarivši za njegov razvoj ugodno gospodarsko ozračje. Torej ne more biti tu govora ni o dobrem ni o zlem, nič bolj v oceni ženskega gibanja nego v presoji vseh ostalih zgodovinskih fenomenov. Feministični pokret ustvarja novo socialno stanje, ki se mu družba prilagodi in se ne more umakniti taki prilagoditvi, saj ima svojo upravičenost v vsem razvitku človeštva. Prav tako ničev je, primerjati ga prejšnjim položajem, kakor bi bilo ničev, prispevati dobo poštnega voza z dobo železnice, ako hočemo spoznati, kateri je boljši... Družba nima pri tem kaj dobiti ali izgubiti, tudi družina ne, kajti popolno izenačenje moškega z žensko že ustvarja ter bo čedalje bolj ustvarjalo nove formule, nov modus vivendi, ki bodo izpodrinile stare načine. Ženski pokret se ne more devati pod razpredelnico, dobro ali slabo, razen ako bi deloval na nedotakljive družabne ustroje in družinske šege, ki bi bili nesposobni za razvoj in ki bi morali ostati venomer isti. To pa je nezmisel. Razvidno je, da se družbi bodočnosti, povsem privajeni novim oblikam, ne bo nič bolj tožilo po nekdanjih razmerah, nego se na primer nam toži po fevdalnem oblastovanju, ki pa so ga naši predniki vendar radovoljno sprejeli ter odobraval. Nadalje, če se feminizem obnese, je to znak, da prihaja ob pravi uri in da je potemtakem potreben. Vsak preuranjeni društveni pokret se izjalovi, kakor priča boj suženjstvu v starem Rimu ali celotni marksizem v današnji Rusiji.»

Za služkinje.

Nemška vlada se je zadnje čase dosti ukvarjala s služabnicami. Sprejela je njim v prilog zakonski osnutek, nazvan «Kasta služkinj», ki jim bo zavidala vsa Evropa. Služabnice bodo morale imeti vsaj devet ur spanja, če štejejo nad 18 let, mlajše pa deset ur. Po štiri ure odpočitka ob navadnih dneh, od treh dalje bodo proste vsako drugo nedeljo. Nadziralci bodo hodili k zasebnikom gledat, ali se zakon točno vrši, ali imajo strežnice dobro in zadostno hrano in primerno stanovanje.

Novosti za ples in gledališče!

*Velour broché
Moiré
Crêpe satin*

*Velour transparent
Taffetas chiné
Gaze mousseline*

Vedno najboljše!

NASL. A. JANKOVEC
K. SOSS
LJUBLJANA, MESTNI TRG

Nizke cene!

Po obleki sodi svet človeka

Svet je že takšen in mi ga ne bomo izpreobrnili. Že od pamtiveka se človek brani mraza s toplim oblačilom. To oblačilo izkuša človek olepšati in že neandertalski človek je imel primitivne okraske našite na svoji medvedji koži, ki ga je varovala mraza. In že od takrat se moda od časa do časa menja. Čemu bi torej mi metali kamenje na človeka, ki je oblečen po najnovejši modi, ko vendar dobro vemo, da bomo po nekaj tednih prav tako oblečeni.

Vsaka varčna dama prav dobro ve, da je zanjo najceneje, če se pri nabavi nove obleke takoj odloči za najnovejši kroj. S tem je njena obleka za dolgo časa modna in elegantna. Seveda so pri izberi novega modela razne težave. Ni vsaki ženi dana prilika, da se sama pouči o najnovejših modnih kreacijah. Vsaka gospodinja ne more imeti cele vrste pariških modnih listov. Take dame potrebujejo zaupnega človeka, dobrega svetovalca, ki jim bo svetovati, kako naj si prikroje svojo obleko.

Pri ureditvi damske garderobe je strogo gledati na individualno prilagoditev, na linijo, ki naj harmonira s postavo, na barvo in vrsto blaga, ki naj je prikladno za izbrani kroj, na okus in, kar je glavno, na finančno možnost dame.

Za vse take slučaje lahko damam postreže g. Alojzij Paulin, Ljubljana, Kongresni trg 5. On je prvi in edini naš človek, ki se je izsolal v inozemstvu in specializiral za damska oblačila. Kakor je še mlad, si je s svojo agilnostjo že ustanovil lasten atelje za damsko konfekcijo in prijazno trgovino ter vzorno delavnico, kjer mu pomagajo prvovrstne moške moči. Kot mlad človek ima dovolj prožnosti, da se prilagodi željam svojih naročnic in kaže vedno veliko razumevanja za težnje dam.

G. Paulin je bil veliko let zaposlen pri dunajskih tvrdkah, s katerimi je še sedaj v prijateljskih stikih. Zato dobi od svojih poslovnih prijateljev v kratkem času vse zaupne podatke o modnih izpremembah in že naprej ve, kakšne izpremembe prinese modni diktatorji.

Omenimo naj še, da ima v zalogi veliko izbero izbranih vzorcev blaga iz odličnih tvornic. Na ta način se laže izbere fasona, kajti kroj se mora prilagoditi blagu in je zato potrebno, da se dobro vse pretehta, kakšen kroj gre k temu ali onemu blagu. V njegovi trgovini dobe dame tudi izgotovljeno konfekcijo. G. Paulin je strokovnjak za vsa sportna oblačila. Posebno elegantne so njegove smučarske obleke.

Vsaka gospa in gospodična se lahko v modnih zadevah zaupno obrne na g. Paulina, ki rad svetuje in rad pokaže svojo zalogo, originalne vzorce blaga, krojne skice in zaupna modna poročila. Dandanes, ko je denar tako drag, je res potrebno, da imamo človeka, ki ima okus in strokovno usposobljenost za vsakovrstna damska oblačila.

Preprost, a eleganten plašč (prekrižan) iz rjavega žameta, ovratnik v obliki šala, okrašen s hermelinom.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D. V LJUBLJANI
MIKLOŠIČEVA CESTA 16

BRZOJAVNI NASLOV : DELTISK
TELEFON 2132

RAČUN POŠTNE HRANILNICE
ŠTEV. 11.630

TISK IZ IZDOLBE-
NINE V BAKRU
(BAKROTISK)

TISKARNA IZVRŠUJE
VSAKOVRSNE TISKO-
VINE, KNJIGE, REVIJE,
ČASOPISE, DIPLOME,
DELNICE, SREČKE, KO-
LEDARJE, ENOBARVNE
IN VEČBARVNE SLIKE
POLJUBNE VELIKOSTI,
VREDNOSTNE PAPIRJE,
RAZGLIEDNICE, LETAKE,
LEPAKE, POSETNICE,
OVITKE, OSMRTNICE,
POROČNA NAZNANI-
LA, OVOJE ZA RAZNE
INDUSTRIJSKE IZDELKE

POSEBEN ODDELEK ZA
IZVRŠEVANJE IZVIRNIH
RISB IN SLIK ZA RAZ-
LIČNE REKLAME, VRED-
NOSTNE PAPIRJE, ILU-
STRACIJE, UMETNIŠKO
OPREMLJANJE KNJIG,
REVIJ IN POLJUBNIH
NAROČENIH TISKOVIN

SKICE NA ZAHTEVO

KNJIGOVEZNICA
JE OPREMLJENA Z
MODERNIMI STROJI IN
NAJNOVEJŠIM MATE-
RIALOM TER IZDELUJE
RAZLIČNA DELA, KI
SPADAJO V KNJIGO-
VEŠKO STROKO, NA-
DALJE IZVRŠUJE UMET-
NO VEZAVO KNJIG
Z ROČNIM ZLATENJEM
PO ORIGINALNIH NA-
ČRTIH IN NAROČILU

IZDELOVALNICA
TRGOVINSKIH KNJIG
V POLJUBNI VELIKOSTI
IN OBLIKI Z LASTNIM
ČRTALNIM STROJEM

Nekaj za božični večer in Silvestrovo

Božični punč.

Deni v kozarec 30 dkg sladkorja, sok ene citrone, treh oranž in pol kozarca ruma. V drugi posodi zavri poldrugi liter vode, v vrelo vodo vrzi 10 g dobrega čaja in ga čez par minut precedi v lonec, kjer imaš pripravljen sladkor in drugo.

Božični punč z vinom.

Raztopi v pol litru močnega belega vina pol kilograma sladkorja in zlij to k pol litru vrele vode. Pusti, da še enkrat zavre, potem takoj odstavi. Za dišavo prideni sok limone in oranže, skorjico cimeta in kozarec finega ruma ali konjaka.

Silvestrov grog z malago.

Zavri poldrugi liter vode s četrt kilograma sladkorja. Pene posumi. Nato precedi skozi prtič v porcelanasto posodo, ter prilij pol litra malage in vroče serviraj.

Jedilnik za božični večer ali Silvestrovo.

I.

Polenovka s polento. — Cvetača s presnim maslom in parmezanom. — Ocvrte sardele ali pikantni rogličci. Mešana solata. — Sadje. Sir. Božično pecivo. Čaj.

II.

Rezanci s parmezanom in presnim maslom. — Ohrovt s pečenim kostanjem in oljnatimi sardinami. — Pecena riba z mešano solato. — Sadje. Sir. Božično pecivo. Čaj. — 10 pomočnic: tirenovke. Punc. Drobno pecivo.

Kuhinjski recepti k jedilnikom.

Polenovka. Dobro namočeno polenovko prevrzi v slani vodi. Ocedi jo in osuši vsen kosti in kosce. Razi, da ostanejo čim bolj veliki kosčki. Odcedek, kjer si kuhala polenovko, shrani v čist lonec, da ga boš imela za zauvanje. Nato zabeli v kozici primerno količino finega olja, deni vanje eno žlico drobno sekljane čebule, pol žlice moke, pol žlice finih drobtin, ko že na pol zarumeni, dodaj še pol žlice drobno zrezanega petršilja in strok zmečkanega česna. Ko zarumeni, deni v kozico polenovko, osoli in popoprjaj, premešaj in nekoliko zalij z odcedkom. Osuži in se-sekljaj eno smano sardelo, premešaj zraven ter duši na zmernem ognju pol do tri četrt ure. Posebej kuhaj v odcedku en debel krompir, zrezan na majhne kocke; ko je kuhan, ga odcedi in premešaj k polenovki, pridaj še žlico paradižnikove konzerve, še malo pokuhaj in postavi na mizo s polento.

Cvetača s presnim maslom. Osuženo in oprano cvetačo pusti pol ure v čisti vodi. Nato jo v vreli, slani vodi skuha, da bo menka (približno pol ure). Ocedi jo in položi na pogret krožnik. Potresi jo s parmezanom in zabeli z razbeljenim presnim maslom ter postavi na mizo.

Sardele, ocvrte. Sveže sardele operi in osuži, deni na rešeto, da se odteče voda, in jih nasoli. Povaljaj jih v moki in v razbeljenem olju ocvrte. Ocvrte deni na gorak krožnik ter jih postavi z mešano solato na mizo.

Pikantni rogličji namesto svežih sardel. Štiri ali pet kuhanih krompirjev olup in pretlači ter deni na desko. Premešaj 15 dkg moke (ostre), 4 dkg presnega masla, dva rumenjaka ter štiri do pet slanin, osuženih in drobno sekljanih sardel ter pol žlice drobno zrezanega petršilja; to zgneti v mehko testo. Iz tega oblikuj za prst debele in dolge ploščate svaljke, povaljaj jih v moki, stepenem jajcu in drobtinah ter ocvrte na finem olju ali masti. Ocvrte polagaj na pogret krožnik in postavi na mizo z mešano solato.

Mešana solata. Endivija, motovilec, zeljnata solata, fižolova in krompirjeva se pripravi in zabeli vsaka zase. Nato se jo lično naloži v posamezne kupčke na širok krožnik. V sredino zelene solate, okrog fižolov venec, nato pa še krompirjev venec. Povrhu potresi trdo kuhano in pasirano jajce.

Ohrovt s pečenim kostanjem in oljnatimi sardinami. Osužen in opran ohrovt skuha v slani vodi, odcedi ga, v kozici razbeli mast, vrzi vanje pol žlice drobno zrezane čebule; ko nekoliko zarumeni, deni v kozico ohrovt, osoli ga in nekoliko popoprjaj. Izlušči za osebo štiri do pet pečenih kostanjev ter jih deni med ohrovt. Medtem, ko se ohrovt duši, osuži oljate sardine, razpolovi jih in naloži na primeren krožnik po sredi v vencu. V ponvi razbeli nekoliko finega olja in vrzi vanje pol na kolesca zrezane čebule in nekoliko osoli; ko čebula zarumeni, prilij žlico vinskega kisa, ko prevre, polij čez sardine. Okrog v vencu naloži ohrovt s kostanjem.

Tajnica.

Reklamski načelnik veletrgovine v Gdanskem išče tajnice. Dobi pa okoli 300 ponudb. Na slepo jih pograbi deset in jih pošlje na grafološki zavod, ker ondi znansstveno pretehtavajo bodoče uslužbence. Čez tri dni čita oceno o gospodični štev. 245: «Prosilka je izredno nadarjena. Vsako nalogo igraje izvrši. Njena razboritost je čudovito velika. Utrujenosti ne pozna. Poslednja beseda njene prošnje za službo je prav tako točno in razločno napisana kot prva. Pravilnost in zmisel za slog je osnovna poteza njenega dela. Toda pred zaposlitvijo vas resno svarimo. Prosilka je neznansko koketna in se ne ustraši nobene pustolovščine. Njena vnema je v znatni meri erotično navdahnjena. Kada hlini dekliško zadrego. Njena seksualna naravnava napram njeni okolici je nekam prepadna. Navzlic uvodom naštetim vrlinam jo je kar skrajša zavrniti.» Reklamski predstojnik je z grozo prečital strokovno mnenje, ga raztrgal na drobne kosce in vzel mladenko v službo.

Brata.

Dva dečka na vlaku pomolita sprevodniku vsak svoj vozni listek:

— Izvolite!

— Kaj, ti si kupil samo pol karte? Ti imaš vendar več ko deset let!

— Ne! Jaz imam samo devet let in osem mesecev.

— Pa tale?

— To je pa moj brat! On ima pa devet let in pet mesecev.

Tehten razlog.

Teta se je zvalila po dolgem stopnišču v pritličje. Egon, ki je to čul, se bridko joče. «Ampak Egonček,» tolaži mamica, «saj sem ti vendar povedala, da se teti ni nič hudega zgodilo. Zakaj še vekaš?» — «Ker nisem nič videl,» se cmeri vrli dečko še dalje.

Stotak.

— Zakaj si tako potr?

— Moral bi menjati stotak!

— Pa?

— Ampak ga še nimam!

Višja matematika.

«Kdo je ta gospod, ki ste ga pozdravili?» — «Ta? To je tretji mož moje druge žene.»

Prvi poljub.

Zaročenka: Ne verjamem, da je bil to prvi tvoj poljub! Ti si pri tem pokazal preveč rutine!

Zaročenec: Odkod pa ti to veš?

Vabilo na souper.

(Zaletel čita pismo): «Veselilo bi nas, ko bi prišli v sredo k nam na souper.»

Strašno je navdušen in takoj odgovori na pismo takole: «Prav rad, samo sporočite mi kdaj, opoldne ali zvečer.»

Naročnina je za vse leto Din 48.—, za pol leta Din 25.—, za četrt leta Din 12-50. Za Ameriko in inozemstvo Dolar 1.—. Posamezna številka stane 5.— Din.

Izhaja vsakega 15. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Erna Podgornikova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Prule 11.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

Darujte praktična darila, da bo obdarovanec s hvaležnostjo mislil na Vas

Darujte darila trajne vrednosti, ki bodo dolgo vrsto let spominjala na Vas

Darujte lepa darila, katerih je vsakdo vesel, kakor se jih tudi Vi veselite

Darujte v r e d n a darila, s katerimi obdarovanec ne bo imel težkoč

Edino aktualno darilo za damo in gospoda kakor tudi za odraslo mladino je elitni pisalni strožek REMINGTON NORMAL 1930

Pisalni strožek REMINGTON je za vsakogar neobhodno potreben. Lažša Vam delo doma, spremlja Vas povsod na potovanju. Zahtevajte prospekt
g r a t i s

A. PRELOG

LJUBLJANA, MARIJIN TRG

TELEFON ŠT. 3 4 5 6

REMINGTON NORMAL Vam dobavimo v barvi, ki se ujema z Vašo opravo

Stara mati

pozna dobro, izredno
in vedno enako kakovost

Zlatorog terpentinovega mila

zato
priporoča
to milo
vsem
varčnim
gospodinjam

